

ŪKINĖ BŪKLĖ

Išeities iš dabartinių sunkumų ieškant

Kai šios eilutės buvo pradėtos rašyti, buvo paskelbta, kad bedarbių skaičius sausio mėn. pasiekęs 8,2%. Tai esąs didžiausias bedarbių nuostimis nuo 1941 metų. Kaip atsimename, tais metais JAV įsivėlė į 2-ji pasaulinį karą, kuris netruko bedarbių skaičių sumažinti. Tas faktas sukelia nuodė-

VISI KELIAI
VEDA...
Į MASKVĄ

Buvo senovės laikų posakis, kad 'visi keliai į Rymą' veda. Tada tai vesdavo, nes popiežius turėjo didelę svarbą. Tačiau šiais laikais atsirado naujas 'Rymas' — Maskva ir įvairūs valdovai, valdovėliai, pirmininkai, ministrai ir prezidentai virtinėmis keliauja į Maskvą, kviesdami ar ir nekviesdami.

Šiomis dienomis ir paraudusi Portugalija užmezgė diplomatinius santykius su Maskva ir pradėjo artimesnį 'susiglaudimo flirtą'. Kaip 'Moscow News' š.m. sausio 18-25 d. laidoje praneša, Sovietų Sąjungos pakviestas sausio 2-3 dienomis lankėsi ir turėjo pasitarimus Portugalijos užsienio reikalų ministeris M. Soares. Pasikalbėjimai tarp M. Soares ir Gromyko vykę 'labai draugiškoje ir bendro susipratimo atmosferoje'.

Kaip ir kitais lankytoms, Maskva ir portugalai stengėsi įpūsti tas pačias miglas Europos saugumo ir Genevos nusiginklavimo konferencijos reikalais. Maskva, esą labai apsidžiaugusi, kad 'Portugalija galop nusikratė fašistinės diktatūros ir pasuko tikru keliu į socializmą'. Taip pat Maskva labai džiaugiasi, kad portugalai baigia panaikinti 'kolonializmo' liekanas, suteikdami nepriklausomybę Angolai, Mozambikui ir 'kitoms portugalų dar tebevaldomoms šalims'. Maskva žadanti šitas portugalų pastangas visais būdais remti ir padėti.

Buvę tartasi ir kaip pagyventi prekybinius, oro susisiekimo ir jūrinius ryšius su Portugalija. Žinoma, neužmirštant kultūrinio ir mokslinio žiniomis pasikeitimo.

Visais kitais klausimais Portugalija — pritarianti Sovietų Sąjungos vedamai politikai Europoje. Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose, Kipre ir kad Izraelis turis atsitraukti į 1967 m. sienas, ir kad būtų paisoma Jungtinių Tautų čarterio nustatytą dėsnių.

Konferencijos pabaigoje Soares pakvietęs Gromyką atsilankyti Portugalijoje artimiausioje ateityje, kad pradėti 'vaisingi' pasitarimai vyktų ir toliau.

O neseniai tas pats Soares lankėsi Washingtono ir ne tik sostinėje, bet važinėjo ir po kitas portugalų kolonijas Amerikoje stengdamasis portugalams 'įkalbėti' naują dviasia, kuri dabar jau pradėjusi ten išsiviešpatauti.

AP žinių agentūra iš Lisabonos pranešė, kad Maskva paprašiusi Portugaliją leisti jos Atlanto žvejybos laivynui naudotis nedideliu portugalų uostu Figu-

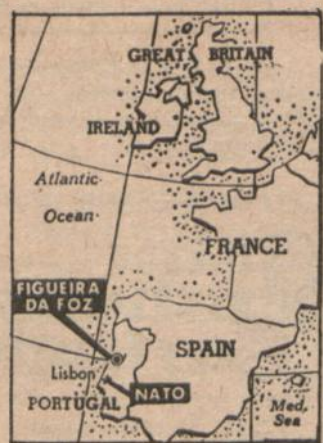
VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

mingą mintį, kad, rasit, reikia vėl kar! Iš kitos pusės, moderni valstybė turi pakankamai priemonių atkurti ūkį ir be karo. Juk šiaip ar taip karas išseikvoja daug pastangų ir medžiagos nieko naujo nesukurdamas. Nelaimė slypi tame kad karo metu žmonės pakenčia daug didesnę naštą negu taikos. Kaip taip yra vaizdžiai parodė paskutinių dienų diskusijos ūkiniais klausimais.

Viena iš svarbiausių ūkinių sunkumų priežasčių yra naftos kainų pakilimas 4 kartus. Turint galvoje, kad visas Vakarų ūkis yra paremtas pigia energija, nesunku įsivaizduoti ir samyši, kurį padarė staigus kainų pakilimas. Automobilis, kuris Nepriklausomoje Lietuvoje buvo prabanga, čia yra kasdienė reikmenė, be kurios negali išsiversti. Nepaisant to, mes turbūt dažnai pasiilgstame buvusio gyvenimo, paprastesnio ir sveikesnio. Į jį tačiau grįžti čia neįmanoma be didesnės revoliucijos — taip yra pramoninių kraštų gyventojai susiję su automobiliais. Kiekviena priemonė sumažinti automobilių susisiekimą yra taip nepopuliari, kad demokratiname krašte jos griebtis negali nė viena vyriausybė.

N.Y. Times korespondentas Detroite Algis Salpukas nurodo, kad jau 1925 metais

eira da Foz, esančiu apie 150 mylių į šiaurę nuo Lisabonos Mondego upės ištakoje į Atlantą. Žinant, kad Lisabonoje yra NATO organizacijos Iberijos pusiasalio vyr. būstinė, kuri saugo laivų judėjimą pro Gibraltaro sąsiaurį į Viduržemio jūrą, toks sovietų pageidavimas

sukėlė NATO karinės organizacijos narių nemažą susirūpinimą. Žinant, kad sovietų žvejybos laivai turi ne vien tik tinklus ir šaldytuvus žuvims gaudyti ir laikyti, bet ir labai 'mandrius' įrengimus, kuriais seka NATO laivų judėjimą. Atsimintina ir tai, kad amerikiečiai Azorų salose turi Lajės aviacijos bazę, kurioje apsirūpina visi iš Amerikos į Art. Rytus skrendą lėktuvai, tad sovietų žvejybos laivyno įsikūrimas Portugalijos pakrantėse kelia rimtą nerimą.

Nors Portugalijos prezidentas Francisco da Costa Gomes, praėjusį rudenį Washingtono tvirtino, kad Portugalija ir toliau laikysis NATO šeimoje, nors ir pasukusi 'socializmo' keliu, abejojama, ar ten nebus 'papultė kiti vėjai', tuo labiau, kad Portugalija, atrodo, yra jau pilietinio karo išvakarėse. (ab)

auto pramonės pionierius Charles Kettering, konstatavęs, kad naftos ištekliai baigiasi, siūlė pereiti prie daugiau ekonomiškų motorų statybos. Tuo metu tačiau naftos dar netruko, todėl pramonė toliau didino motorų galingumą ir benzino suvartojimą. Dėl tos paprastos priežasties, kad tokiems automobiliams pareikalavimas vis augo.

Ekonomiškesnių automobilių pareikalavimas padidėjo tik kainom pakilus. Įdomu, kad dar ir dabar plačioji visuomenė nesupranta, kad didelių automobilių amžius jau galutinai praėjo.

Praktiškai nėra kito kelio pakeisti dabartinius automobilius kitais, ekonomiškais, kaip tik pakėlus benzino kainą. Tai, žinoma, labai nepopuliari. Kongrese girdisi balsų, kad geriau įvesti korteles negu pakelti kainas. Bet kortelės — racionavimas turi daug silpnų pusių. Jos gali pasiekti savo tikslą tik veikdamas trumpą laiką. Už tat kaip nesuksi sau galvą, išeitis vistiek lieka viena — kainų pakilimas. Bet ir čia yra dvi srovės.

Administracija, kaip žinia, siūlo muitais ir mokesčiais pakelti žalios naftos kainą, tuo būdu norėdama nušauti du zuikius: sumažinti suvartojimą ir paskatinti naftos ir jos pakaitalų gamybą. Kongrese ir iš dalies spaudoje vyrauja nuotaikos, kad mokesčiais reikia apdėti tik benzina. Nurodoma, kad kol kas žalios naftos kainom pašokus keturis kartus, benzinas automobiliams pabrangęs 37%, namų apšildymui vartojama alyva 66%, aviacinis benzinas 100% ir nafta vartojama pramonei ir elektros jėgą gaminti 143%. Už tat nesą reikalo pakelti visų naftos produktų kainą, bet reikia apdėti papildomais mokesčiais tik benzina. Be to, mokesčiais reikia apdėti didesnius automobilius, kas mano galva, socialiniai būtų tikrai neteisinga, nes dabar vargšams yra lengviau išsityti didelį vartotą automobilį negu mažą.

Atrodo, kad viso krašto ūkio interesų paisant, administracijos pasiūlymas galų gale yra tikslingesnis, tačiau sunku tikėtis, kad jam kongresas pritartų. Kaip sakėme: ūkinę revoliuciją lengva praversti karo metu, neįmanoma taikos metu. Jai turbūt reikės dar didesnio sukrėtimo negu dabartiniai ūkiniai sunkumai.

RAUDONOJE KINIJOJE LAIMĖJO
NUOSAIKIEJĮ

BRONIUS AUŠROTAS

JAV įtakingieji savaitraščiai, Newsweek ir Time savo sausio 27 d. laidoje, labai plačiai aprašė Pekine įvykusio R. Kinijos 'parlamento' posėdžius š.m. sausio mėn. pirmoje pusėje. Kadangi R. Kinijos milžinas palaipsniui vis labiau girdimas ir klausomas tarptautiniuose susirinkimuose, tad naudinga pasekti toje pasaulio dalyje vykstančius pasikeitimus.

Neperseniai pasaulinę spaudą pasiekė Pekine, Didžiojoje Tautos Rūmuose, vykusio Tautinio Liaudies Kongreso spaudai pateiktu

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS dabartinė Centro Valdyba ir kom. pirmininkės. Sėdi iš kairės: P. Masilionienė, I. Kerelienė, pirm. E. Kielienė, H. Žitkienė, E. Sidzikauskienė, A. Dumbrienė (rev. kom.). Stovi: kun. dr. F. Gureckas, draugijos steigėjas ir kapelionas, R. Bagdomienė, E. Vilkenė, G. Puniškienė, H. Bagdomienė, B. Kazlauskienė, A. Maciukevičienė, R. Smolinskienė, M. Edelenė. Nuotraukoje nėra: G. Talandienės, N. Vengrienės ir E. Pakeiturienės.

POPIETĖ SU LIETUVOS DUKTERIMIS

MEČYS VALIUKĖNAS

Lietuvių Moterų Federacijos Chicago Klubas ir Lietuvių Tautinių Namų Valdyba jau kelinti metai žiemos mėnesiais jaukioje Lietuvių Tautinių Namų pastogėje, pagal jų išdirbtą metodą, rengia sekmadienių popietes. Pirmaisiais metais popiečių programose dalyvavo iš anksto rengėjų pakviesti ir sutarti asmenys, iškiliau pasireiškė savo kūrybos baruose ar savo profesijose. Bendrai popiečių programose susilaukė gražų visuomenės pripažinimą ir iššaukė domėjimąsi jomis. Popiečių rengėjai per spaudą ir radiją visad maloniai kviečia atsilankyti visą Chicago visuomenę.

1975 m. popiečių rengėjai pasuko naują kryptimi, i paskirų popiečių programą įvesdami ne asmenis, o išties organizacijas. Tuomi siekiama padėti besidomaujantiems arčiau susipažinti su organizacijų veikla, jų uždaviniais bei darbo metodais. Iš antros pusės to organizacijų aktyvas gali išgirsti visuomenės pastabas, pajusti kaip kiti vieną ar kitą organizaciją vertina...

Tokia pirmoji sekmadienio popietė su savita lietuvių moterų organizacija — Lietuvos Dukterų Draugija — buvo ir pasigėrėtina darniai praėjo š.m. sausio 16 d. Šios popietės publikoje aiškiai mažumoje likosi vyrija. Ir, galbūt, teisingai jos adresu nuaidėjo Sofijos Adomaitienės pastabėlė, esą i draugiją pagalbos reika-

lais kreipiasi daugumoje vyrai, o čia salėje jų atstovų esanti negausi mažuma...

Popietę pradėjo Lietuvių Tautinių Namų vald. narė Zita Kevalaitytė-Visockienė, nuolatinė popiečių programų vedėja. Jos iškviesta Emilija Kielienė, dabartinė Lietuvos Dukterų Draugijos Centro Valdybos pirmininkė šiltais sakiniiais ir konkrečiais faktais nupasakojo dukterų darbus, rūpesčius ir darbo metodus. Pirmininkės kviečiamos viena po kitos buvusios pirmininkės (Birutė Briedienė, Sofija Adomaitienė ir kitos) pareiškė savo nusiteikimą bei paryškino eilę įvykių draugijos veikloje, esant joms prie draugijos vairo.

Kun. dr. Feliksas Gureckas, draugijos steigėjas nuotaiingai, gražiu samojumi perbėgo draugijos organizavimosi laikotarpį, 1959 m., nusakė draugijos vietą lietuviškoje visuomenėje, kaip lygiai jos savitumus tiek kitų šalpos bei blogos organizacijų požiūriu, tiek šalyje.

Lietuvos Dukterų Draugija yra legali JAV fed. administracijoje registruota lietuvių moterų organizacija ir, kaip šalpos vienetą, turinti tax exempt. Draugiją sudaro jos skyriai paskirose gyvenvietėse. Didžiausias narių skaičius ir darbo apimtį esąs Chicago skyrius, veikias jau penkiooliktuosius metus. Skyrių narės skirstomos i seniūnijas, kurių Chicago turinti visą 40. Be Chicago veikia skyriai: Rockford, Ill., Washington, D.C., Los Angeles, besikuriai Seattle skyrius ir kt. Viso LDD savo eilėse turinti per 800 narių. Maloni staigmena auditorijai buvo dalyvavimas B. Saldukienės, Washington, D.C. skyriaus steigėjos ir dabartinės pirmininkės, kuri papasakojo savojo skyriaus nuotakas ir rūpesčius.

LDD savo įstatuose turinti išrašiusi, aiškino kun. dr. F. Gureckas, ir jų laikosi, tris principus: paprastumas, garbingumas ir meilė kiekvienam žmogui. Paprastumu suprantama vengimas visko, kas patį labdaros darbą sunkina, skandina nereikalinguose formalumuose. Todėl draugija nepraktikuoja-

ti rašytinių prašymų, o sprendimą ką ir kaip šelpiti, eiliniuose reikaluose, daranti viena pirmininkė, stam besnę paramą apsprendžianti valdyba, dažniausia telefonu tarpusavyje susižinant. Garbingumu skaitoma atviras įvykių tarimas, nesileidžiant i užkuliniusėjimus. Šelpiamieji nelinksniojami, vengiama ir narėms minėti jų pavardes, kad nesukeltų šelpiamiesiems nemalonių. Meilė artimui yra pagrindinis draugijos pažymys. Lietuvė motina yra draugijos idealas. Kaip motina savo aplinkumoje pirmoji pamato nepriteklių ir stengiasi ji sumažinti, taip ir L. dukterys stengiasi pamatyti ir atsirasti visur, kur jų parama ar globa reikalinga.

LDD prieš kelis metus įsigijo nuosavus namus, Chicagoje, kuriuos vėliau pavadino Simo Kudirkos namais. Namai kaštavę 40,000 dolerių ir buvę išmokėti per dvejis metus. Namai sustiprino draugijos svorį labdaroje nes ji nūn gali teikti šelpiamajam paramos čekį, o laikinai ir pastogę. Namų visos patalpos yra užimtos šelpiamųjų benamių. Jie jau esą per mažai.

Reta diena esanti dukterų gyvenime, kad neiškiltų nauji gero darbo, paramos klausimai, įvykiai. Taip pašalpos išmokama apie 10,000 dolerių kasmet, kas mėnesį išsiunčiama smulkiais paramos čekiais apie 300 dol. Draugijos pajamas sudaro kasmet rengiami du parengimai — piknikas ir šalpos balius, kuriuos mūsų visuomenė gausiai lankanti. Be to, draugija kartkartėmis rengia pyragų išpardavimus ir narių suaukotų bei surinktų rūbų išpardavimus. Nemažą pajamų poziciją sudarančios aukos.

LDD niekad nesigarsino savės dėl pasigarsinimo, bet aktyviai ėmėsi labdaros darbo su dideliu pasiaukojimu ir meile i vargą, nepriteklius patekusiame tautiečiui. Ir šis pastovus, nuolat besiplečiantis darbas atvedė dukterų draugiją i nūdienę padėtį ir pajėgumą. Draugija esanti viena šeima, tarpusavyje besivadinanči sesėmis. "Kiekviena sesė yra mūsų turtas, ypač valdybos narės, daugiausia draugijai besiaukojančios" — teigia kun. dr. F. Gureckas. Kiekviena narė yra aktyvi darbu

(Nukelta i 2 psl.)

■ laiškai Dirvai

Pokalbį su Skirpstu pratęsiant

Atsiliėpdamas į mano pastabas (Darbininkas, 1974.11.20), Skirpstas Dirvoje (1975.1.15) nusiskundė, kad aš jam neatsakęs, kaip kad spaudos etika reikalauja, Dirvoje, bet parašęs į Darbininką. Tai tiesa. Tačiau šitaip pasielgiau suabejojęs Dirvos pakantumu kitaip mastančiam jos artimųjų bendradarbiui atžvilgiu. Bet, kaip iš Dirvos redaktoriaus patyriau, mano pasisakymas dėl Skirpsto jau buvęs surinktas spausdinimui, tačiau, jam pasirodžius Darbininke, Dirva jo nebedėjusi. Taigi, suabejojęs Dirvos redagavimo etika, sykiyda ir tai labai apgailestauju.

Skirpstas savo vėjuotu atsakymu pažėrė eilę naujesnių samprotavimų, todėl parūpo pokalbį pratęsti, atsakant į kai kurias jo mintis.

Pakaltinęs mane 'agniais barniais' ir 'piktai plūdimais', Skirpstas pasiūvė įtikinėti, kad aš tų aštrių žodžių "neparėmęs jokiais faktiškais įrodymais". Kas skaitė mano rašinį Darbininke, tikriausiai ne tik nerado nei agnais barnio, nei piktai plūdimosi ženklų, nes šitokios intencijos visai neturėjau. Teiškėliau prieš LB vadovybę išpuolių faktą, kuris beveik periodiškai Dirvos "Šis bei tas" skyrelyje kartojasi ir kur dažnokai 'pasišvaizdoma akmenukais' LB vadovybės bei LB darbuotojų adresu.

Kodėl Skirpstas tai daro? Pagal jo atsakymą išėitu, kad jis ... "stengiasi reikalą išnagrinėti giliau, idant mūsų veikla tobulėtų...". Gal ir teisybė čia jis sako. Jei su tokia prielaida visi sutiktu, tada tektų laukti ne iškalbėjimų, kad štai, va, tokie dalykai dedasi, o LB ne tik nieko dėl to ar kito nedarė, bet net nežino, kas turėtų tu ar kitu reikalu daryti, ji tik politikuoja, lisdama ne į savo sritį... Tada tektų laukti rimtų patarimų ir siūlymų, kaip ir kas darytina, dėl mūsų visų labo. Pagal Skirpstą aibės blogybių tik LB-je. Neteko pastebėti, kad jis, pvz., kritiškėse pastaba ar aštresniu žodžiu atsilieptų apie ALTA ar kitą bendrinę organizaciją, besiremiamą ta pačia 'gero noro' intencija. Pagaliau ir tos pačios Encyclopaedia Britanica reikalauja keliant viešumos dėmesui, buvo galima pridurti, jog E. Britanica istaiga randasi Chicagoje, prie pat ALTos būstinės ir kad niekas iš ALTos žmonių nepasistengė pasibelsti į E. Br. duris tos nelemtos informacijos apie Lietuvą reikalui, nelaukiant, kad PLB vicepirm. D. Šatas vyktų iš Rytinio Amerikos pakraščio į Chicago tuo svarbiu mums visiems reikalu, kuriuo rūpintis, remiantis Skirpsto terminologija, įpareigoja ne tik PLB valdybą ar JAV LB K. valdybą: atsakomybė krinta ne tik mūsų bendrinių organizacijų vadovybėm, bet ir mūsų diplomatinės tarnybai, mūsų mokslininkų organizacijom ir kiekvienam brandaus proto lietuviui.

POPIETĖ SU LIUVOS DUKTERIMIS

(Atkelta iš 1 psl.)

ir auka. Ji pasyvi pasidaro kai visai pasensta ar suserga. Šios grupės sesės esančios didžiausiam draugijos valdybos dėmesyje ir rūpestyje.

Dabartinę draugijos centro valdybą sudaro 14 narių su pirmininke Emilija Kie-liene. Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė -- garbės pirmininkė, kun. dr. F. Gureckas -- kapelionas, kuris šiose pareigose yra nuo pat draugijos įsteigimo. Kiekviena draugijos valdybos narė turi aktyvias pareigas ir darbo sritį. Valdyba renkama narių susirinkimo dviejų metų laikotarpiui.

Visa popietė su Lietuvos dukterimis, josios dalyviams buvo maloni atgaiva ir ryškus supratimas kas toji Lietuvos Dukterų Draugija yra savo sudėtimi, darbais ir uždaviniams. Tai nebuvo šios veiklos ir savitos mūsų moterų organizacijos pagerbimas, kaip nekuriu norėjo tą matyti, o gražus ir mokamai perteiktas jų supratimas, geresnis pažinimas. Draugijos nueitąjį kelią, ryškesnius jo įvykius popietės dalyviai galėjo matyti ir iš fotografinių nuotraukų, kurių apščiui buvo išdėstyta popietės patalpose.

Kas gi drįstų nesutikti su Skirpstu, kad Lietuvos reikalais informacijos sritis mūsųose tebėra labai ap-
leista. Ji juk niekad labai gera nėra buvusi. Ir Lietu-
vos nepriklausomybės me-
tais apie Lietuvą buvo pa-
skleidžiama daug netiesos,
kuri nesugebėta visada at-
taisyti. LB-nė šia prasme jau
yra parodžiusi gražios inicia-
tyvos bei pastangų ir, jeigu
viskas laimingai seksis, jei
šiuos darbus mūsų visuome-
nė parems, -- turėsime pla-
ningai veikiančią informaci-
jos tarnybą, kurios veiklos
nesustabdyt ir valdybų pasi-
keitimo laikotarpis, ko, atro-
do, Skirpstas labai norėtų.
Tuo reikalu galėtų Skirpstas
duoti pasiūlymų.

Neskaiciusiam mano tek-
sto Darbininke (1974.11.20),
remiantis tik Skirpsto teigi-
mais, gali susidaryti iškreip-
tas vaizdas apie mano sam-
pratą dėl LB politikavimo
ir jos politinio darbo ar veik-
los. Rašiau taip: "LB pagrin-
diniai ir giminingi darbai
vykdomi atskirų Tarybų:
Svietimo, Kultūros ir Vi-
suomeninių reikalų. Paskuti-
nioji kaip tik ir yra atsai-
kinga už tuos mūsų laisvės
rūpesčius, kuriuos jūs, po-
nas Skirpstai, ir vadinatė
politika, arba politikavimu.
Iš šios darbų padalos matyti,
kad visa LB vadovybė,
net ir norėdama, negali tik
'politikuoti', nes atskirose
LB darbų srityse yra tiek
reikalų, kad ten niekad nėra
nei per daug rankų, nei
per daug galvų. Netenka
abejoti, kad Skirpstui žino-
mas ir LBT nutarimas (tik
vienam dr. Bobeliui balsuo-
jant prieš) 1970 metais
įpareigojęs LBK valdybą
organizuoti Visuomeninių
Reikalų Tarybą ir pradėti
dirbti Lietuvos laisvinimo
darbą, jam tikriausiai žino-
ma ir Lietuvių Charta, jam
žinoma ir per trumpą laiką
atliktieji JAV LB darbai
Lietuvos laisvinimo pastan-
gose. Čia LB nepolitikuoja,
nes politikavimas prasidės
tada, kai Lietuva bus laisva,
kai galės veikti ir varžytis
politinės partijos, skelbdamos
savo programas..." Tai-
gi aš žiūriu didžiulį skirtu-
mą tarp 'politikos' ir 'poli-
tikavimo', tarp 'politikuoti'
ir 'veikti politikoje, vykdyti
politinį ar Lietuvos laisvi-
nimo darbą'. Čia norėčiau
pridurti, kad LB-nei pradė-
jus politinę veiklą ir ALTA
gerokai atkuto -- jos veikla
pagyvėjo. Norėčiau pastebė-
ti, kad LB veikla Lietuvos
laisvinimo pastangose buvo
numatyta LB-nė organizuo-
jant čia, Amerikoje. Inkor-
poravimo oficialiame doku-
mente tarp kitko yra toks
įrašas "... to aid in the
reestablishment of the inde-
pendence of Lithuania, and
to do all and everything
necessary or convenient for

the accomplishment of any
of the purposes above men-
tioned or incidental there-
to." Deja, teko laukti iki
1970 m., kol LB vadovybė
tai pradėjo konkrečiom or-
ganizacinėm pastangom vyk-
dyti. Skirpsto pastaba "... o
ar neina LB čia varžytis
su ALTA" -- lyg ir pasmerkia
LB pastangas dėl Lietuvos
laisvės, nors LB šiuose dar-
buose vykdo tai, ko kiti ne-
siima, rodydama originalios
iniciatyvos, bei kūrybinio su-
manumo. Pavyzdžiui čia gali
būti kad ir žygis dėl žemė-
lapio State Dept., memoran-
dumai bei informaciniai lei-
diniai. Asmenišką nuomonę
reikšdamos, noriu pastebė-
ti, kad būtų labai malonu
ir idealu, jog pagaliau pa-
vyktų surasti palaimingą for-
mulę, kuri suvestų abu Ame-
rikos lietuvių veiksnius --
ALTA ir JAVLB-nę prie vie-
no stalo. Šiuo klausimu,
man atrodo, galėtų pozity-
vų žodį ištarti ir Skirps-
tas skyrelyje "Šis bei tas".

Skirpstas savo pastaba,
kad "LB vadovai nesugeba
savo bendrijai taikiai vado-
vauti", paryškina priekaištą
man, jog aš imu "piktai
plūstis". Ir toliau: "... dabar
LB-je nėra taikos, pvz., įvy-
kiai Chicagoje, Ciceroje". No-
riu paklausti: argi tikrai
Skirpstui dar nepavyko pa-
tirti, iš kurių šaltinių į LB
Cicero apylinkė antibendruo-
meniškas srautas išsiveržė?
Kokios jėgos Chicagoje truk-
do sugrįžti darnai? Argi tik-
rai už tenyškės antibend-
ruomeniškus išpuolius atsai-
kinga LB vadovybė? Kodėl
savo "Šis bei tas" skyrelyje
Skirpstas ant svarstyk-
lių tik LB veiklos nesėkmes
tedėlioja, o nematomis ir ne-
girdomis prasišaužia ALTos
žmonių antibendruomeniš-
kus reiškinius ir jos organi-
zacinius negalavimus?

Pagaliau, atrodo, nepatiko
Skirpstui ir epitetas 'keis-
tavardis', nes atsisakdamas
pastebėjo: "O gal ne vienam
ir 'Raugas' neatrodo malo-

nus". Jei būčiau tikras, kad
Skirpstas yra tikra pavardė,
bet ne slapyvardis, nebū-
čiau to 'keistavardžio' pri-
rašęs, nes tikrai, kaip Skirps-
tas sako, iš pavardžių ar
vardų nedera tyčiotis. Kas
liečia mano pavardę, tai, pri-
sipatįsiu, jaunuolio amžiuje
dažnokai dėl jos, mano vei-
dai parausdavo, kai, pvz.,
bažnyčioje kunigas skaity-
davo evangeliją, kur mini-
ma moteriškė maišanti rau-
gą, ir kai į mane susmig-
davo besišypsantys mergai-
čių žvilgsniai... Bet dabar
man ji maloni ne vien dėl
jos lietuviškumo, bet ją
okupacijų metais papuošė ir
didis skausmas... Kas kita
mano krikštavardis: Balys
sutrumpintas ir sulietuvin-
tas iš lenkiško Boleslovas.
Su šiuo vardu nesu apsi-
pratęs ir šiandien -- mielai
jį keičiau, jei galėčiau, kad
ir pvz., į Guobą.

Balys Raugas

NEATIDUOKIM KOSČIUŠKOS LENKAMS

JAV ruošiasi nepriklausomybės 200 metų sukakties paminėjimui. Atskiros tautybės raginamos parodyti savo nuopelnus. Teko ir lietuviams pasistengti parodyti savo, ką jie turi ir ką davė Amerikai. Pa proga prisiminiau Tadą Kosciuską. Lenkai savinasi ji savo tautos garbei. Bet gi jis nebuvo lenkas ir lenku save nelaikė. Taip kaip airiai, kalbantieji angliškai, nelaiko save anglais. Dr. Kostas R. Jurgėla studijoje "Lietuviai Amerikoje prieš masinę imigraciją..." 12 puslapyje rašo: "Nepriklausomybės kare (JAV) tikrai didelių nuopelnų turėjo lietuvių pulkininkas, vėliau brigados generolas, Tadas Kosciuszka. 1806 m. birželio 28 d., savo

ranka papildydamas ankstyvesnį testamentą, įsai rašo: "I Thadeo Kosciusko formerly an officer of the United States of America in their Revolutionary War against Great Britain, and a native of Lithuania in Poland", tai pabrėžta dr. K. R. Jurgėlos tekste, at present residing at Paris..."

Enc. Lituanica III t. 168 pus. rašoma: "KOSCIUSKO Andre Thaddeus Bonaventure (Lith. Tadas Kosciuszka; 1746-1816), revolutionary general... He was descended from a Lithuanian family of the lesser nobility..."

Liet. Eckl. XII t. 471 pus. rašoma: "KOSCIUSKA I. Tadas Andrius Bonaventura (1746-1817), gen., žymus Lietuvos ir Lenkijos patriotas, kovojęs už Lietuvą, Lenkijos ir JAV laisvę. Buvo gudų kilmės bajoras, laikęs save lietuviu".

Ar nereiktų lietuviams susirūpinti amerikiečių visuomenei įrodyti, kuriai tautai Kosciuszka, kuris daug pasitarnavo ir JAV, iš tikrųjų priklauso? Nereiktų savų žymių žmonių lengvai nurašyti ir kitų garbei atiduoti. Jei patys tarp savęs pasiguodžiame ir pasidžiaugiam, tai niekas ir nežino. Mes ir liekame, kaip tik kagimė. Manėčiau, kad Kosciuskos tautos priklausomybė reiktų šiuo metu rimtai išskirti angliškoje spaudoje pagrįstais straipsniais ar net atskira studija. Tai galėtų padaryti lietuviai istorikai, rašantieji angliškai. Juos turėtų paremti lietuvių visuomenė, organizacijos, o gal ir Lietuvių fondas. Būtų gerai, kad kuri centrinė organizacija pasiimtų iniciatyvą tuo reikalu.

J. Švoba

SVEIKINO IR DAUGIAU...

Dirvos Nr. 8 skaičiau aprašymą Antano Matjoškos 60 m. amžiaus suka-
ties pagerbiną Bostone, sau-
sio 19 d. Tame pagerbime
teko ir man dalyvauti.

Perskaičius aprašymą nu-
stebau korespondento neap-
dairumu ir visišku išsiblaš-
kymu, kad net neįstengė
sveikintųjų pavardžių suži-
noti. Tautinės Sąjungos var-
dų solenizantų sveikino ne
Vizgirda, bet V. Senuta.
Jei jau korespondentas mi-
nėjo atstovus, kurie sveiki-
no solenizantą, tai reiktų
paminėti visus, o ne iš-
skirti iš 13 sveikintųjų, tik 6.
Nemanyčiau, kad tie svei-
kinimai, kuriuos korespon-
dentas kaž kodėl neminė-
jo būtų buvę blankūs ir ne-
įdomūs, -- priešingai, pav.
adv. Z. Salnienės (mirusio
Lietuvos Garbės Konsulo
našlė) ar Moterų Klubų Fe-
deracijos Bostono Klubo pi-
riminkės Aleksandros Dau-
kantienės-Moriarty, kurios
sveikinimas buvo ypatingai
jautrus ir išpūdingas (ji
iteikė ir įdomią dovaną).
Verta paminėti, kad rengi-
mo komitetas įteikė soleni-
zantui gražią grafiko Pau-
liaus Augiaus paveikslų kny-
gą su parengimo dalyvių pa-
rašais.

A. Lapšys

DENTIST

\$22,180-\$25,456 per year. Wayne Oak-
land, Macomb, Monroe or Washtenaw
County resident, under 65; liberal
fringe benefits. Additional infor-
mation may be obtained by calling 313-
274-2800, ext. 6947. Apply before
February 14, 1975 at:

WAYNE COUNTY
CIVIL SERVICE
COMMISSION
BRANCH OFFICE, P. O. BOX 197
FLORENCE, MICHIGAN 48132
TEL. 313-274-4485

An Equal Opportunity Employer (11-18)

WANTED: JOURNEYMAN
MOLD MAKER & MACHINIST
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. Jour-
neyman Machinist, experienced in
Plastic Mold building. New air-condi-
tioned shop. Job shop benefits. Mov-
ing expenses paid. Mail resume or
call Mr. BILL FORD, BLANKE PLAS-
TIC CO., INC., 224 East 4th Street,
Hermann, Missouri 65041 or call
(314) 486-2811. (9-15)

KINIJOJE LAIMĖJO NUOSAİKIEJI...

(Atkelta iš 1 psl.)

damas po širdies smūgio, vienoje Pekino ligoninėje. Ču Enlajus pastarųjų ket-
verių mėnesių laikotarpyje
retai kada palikdavo ligoni-
nė, ar tai pasirodydamas
operoje, ar priimdamas kuri
nors žymų užsienio svečią.

Tuo būdu Ču laimėjimas
yra tikrai vertas viso pasau-
lio dėmesio, nes iš Kongre-
so patvirtintų 29 kabineto
narių, Kinijoje vadinamų
'Valstybės Taryba', jie be-
veik visi yra Prieš-Kultūri-
nės Revoliucijos biurokra-
tai, arba asmenys stovį la-
bai arti Ču. Taip pav. mi-
nistro pirmininko karo dienų
draugas, 76-metis Jen Čien-
Jing, užėmė vieną iš svar-
biausių Gynybos ministro
kėdę. Gi kitas, toks pat
Ču bičiulis, 67-metis Teng
Hsiao-ping, gal būt su Mao
pritarimu, atsigavęs po Kul-
tūrinės Revoliucijos skaits-
tyklos atgailaujančių prisi-
pažinimų, ir vėl sugrįžo į
viešąjį gyvenimą. Jis tapo
vienu iš 12-kos Ču pavaduo-
tojų ir vienu iš šešių KP
pirmininko pavaduotojų.
Teng tėra vienintelis buvęs
vadovaujantis partietis, "ku-
ris buvo ištrauktas iš praga-
rų ir pasodintas dešinėje
mirusių ir gyvųjų teisti". Ti-
kima, kad Teng ateityje ga-
lėsias pakeisti ir patį Ču
Enlajų. Čang Čun-čiao, San-
chajaus uosto bosas, buvęs
vienas iš kairiųjų radikalų
taip pat persimetė į nuosai-
kiųjų stovyklą. Savo Kongre-
se pasakytoje kalboje jis
reikalavo, kad "KP būtų
drausminga ir laisva nuo pa-
šalinių įtakų".

Kongrese stipriausio smū-
gio susilaukė kraštutiniai
kairieji. Jų vadovė, Mao
žmona, Čiang Čing ir jos ar-
timiausias bendradarbis Jao
Ven-Juan nepakilo nei per
colį savo turėtose vieto-
se. Tik vienas jų, kompoz-
torius Ju Hui-jung buvo pa-

skirtas Kultūros ministru.

Bešališkai vertinant nuo-
saikiųjų komunistų laimėji-
mus (neužmirškime, kad jie
visi yra komunistai, per pas-
tarąjį dvidešimtmetį susite-
pę Kinijos liaudies krauju),
tenka pripažinti, kad Ču šia-
me Kongrese pasiekė savo
ilgo gyvenimo ir partinės
priklausomybės aukščiausią
laimėjimą. Ar ši pergalė
bus užantspauduota ilga pa-
žanga, siekiant tarptauti-
nių susitarimų, apie tai gal
dar per anksti spėlioti.
Svarbiausia, kad nesama jo-
kių tikslų žinių, kodėl Mao
Tse-tung, vyriausias parti-
jos bosas, nedalyvavo šiame
taip svarbiame pastarojo de-
šimtmečio suvažiavime.
Newsweek redaktoriai spė-
lioja, kad "81-metis Mao ga-
vo auksinį laikrodį, t.y., kad
jis buvęs pavarytas į pensiją.
Ir tik pirmą kartą šia-
me dešimtmetyje, krašto ko-
munistinio režimo įkūrėjas
arba boikotavo šį suvažiavimą
arba jam iš viso ne-
buvo leista jame dalyvauti".
Toliau Mao nuosmūgio ženklų
ieškantieji žurnalistai su-
skaitė, kad "Mao vardas tik
5 kartus tebuvo paminėtas
viso suvažiavimo metu, ir tai
tik prabėgomis".

Yra žinoma, kad Kongre-
so metu Mao atostogavo
vienoje savo gimtinės va-
sarvietėje, kur jis priėmė
V. Vokietijos politiką Franz
Josef Strausą. Žinoma, vie-
nas dalykas yra pasiplepėti
su svečiu, o kitas kovoti ir
dalyvauti Kongrese, kad pra-
vedus savo sumanymus arba
susodinus sau patikimus as-
menis į partijos ar valdžios
kėdes. Logiškai galvojant
tektų sutikti su nuomone,
kad Mao jau užbaigė savo
politiško gyvenimo kelią.

Reikia manyti, kad ir
JAV, stebėdama Kinijos poli-
tiško gyvenimo raidą, galės
lengviau suderinti savo šach-
matų žaidimą su Ču Enlaju,
negu su Mao Tse-tungu.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet
kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują
taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal
pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton idė-
jus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

ŠVĘSKIME LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATSTATYMĄ

Kaip kasmet, ir šiemet Vasario 16-oji visiems lietuviams – tiek sovietų vergijoje, tiek laisvajame pasaulyje – pirmena mūsų tautos didįjį laimėjimą – Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymą.

Kai pavergetoje Lietuvoje okupantas Vasario 16-sios šventę yra uždraudęs, Laisvieji lietuviai turi juo labiau jos istorinį vaidmenį Lietuvos valstybingumui iškelti ir pagerbti. Tegul nelieka nei vienos lietuvių kolonijos laisvajame pasaulyje, kur nebūtų pasirūpinta Vasario 16-sios šventę kuo iškilmingiau ir kuo prasmingiau paminėti.

Nors Lietuvos Valstybės nepriklausomybės atstatymo 57-sias metines švenčiame Lietuvai nepalankiomis tarptautinės raidos sąlygomis, nors mūsų tauta kenčia sovietinio okupanto rusinimo prievartą, religinį persekiojimą, asmens laisvės patyčias, būtų klaidinga išsikišti ir praeinančių aplinkybių daryti galutinės išvados, Lietuvos reikalų padėtis nėra beviltiška.

Vasario 16-oji pavergtai tautai yra ne tik tautinio ryžto bei ištvermės liudijimas, bet ir laisvės bei nepriklausomybės laimėjimo laidas. Tautos kūrybinis genijus, nepaisant okupanto žlugdančių varžtų, tebėra gyvas, stiprus ir vaisingas. Tautos laisvės troškimas yra nenumaldomas ir neįveikiamas, o rezistencija okupanto kėslams – nuostabiai išradinga ir stangri kaip plienas.

Mūsų išeivijai Vasario 16-oji yra ne tik lietuvių tarpusavio tautinio solidarumo liudijimas, bet ir kilnus įpareigojimas, kad savo darbas, savo finansinę paramą, savo moksliniais ir profesiniais sugebėjimais bei laimėjimais ateitume į talką pavergtosios tautos laisvės siekimams. Nors okupanto visai trukdoma bendradarbiauti su savo tautiniu kamieniu, mūsų išeivija gyvai jaučia tautos nuotaikas, kančias, lūkesčius bei viltis.

Vasario 16-sios šventės proga sveikiname visus lietuvius, anapus ir šiaurės geležinės uždangos ir nuoširdžiai linkime, kad visų mūsų bendromis pastangomis būtų priartintas Tėvynei Lietuvai Valstybinės nepriklausomybės ir laisvės sugrįžimas.

Mūsų širdys, mūsų mintys ir darbai – Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei.

Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas

JAV LB ŽODIS VASARIO 16
PROGA

I ketvirtą dešimtmetį nusitęsusi Lietuvos okupacija, acū Dievui, mūsų tautos i kapus nesuguldė: tauta, pakėlus žudynes, kalėjimus, Sibiro tremties kančias ir persekiojimus, ne tik tebėra gyva, bet atkakliai tebekovoja už tautinį išlikimą.

Laisvajame pasaulyje Lietuvių Bendruomenės telkiniai, pabirę po visus žemynus, taip pat tebegyvena Lietuvos laisvės ilgesiu ir ištvermingai tebedirba jos laisvinimo pastangose, i kurias ryžtingai jungiasi ir mūsų išeivijos jaunoji karta. Tai reiškiniiai, kurie stiprina mūsų pasitikėjimą savimi.

57-ją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį minėdami, tvirtai tikėkime, kad Lietuvai laisvės rytas išaus.

Vasario 16-sios proga priimkite nuoširdžiausią padėką už talką bei paramą pastangose dėl Lietuvos laisvės.

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės
Krašto ValdybaVASARIO 16
FLORIDOJE

Nors Lietuvos vardas ir lietuvių tautos priespaulda Sovietų okupacijoje neretai pasirodo vietinėje spaudoje ir nuskamba per radiją, šiemet bus pirmas kartas, kad šioje mažoje ir augančioje lietuvių gyvenvietėje bus viešai minima Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktis. Tai, savo keliu, duos dar platesnių galimybių iškelti Lietuvos bylą viešumon, ko lietuvių ir siekia.

Š.m. vasario mėn. 22 d., šeštadienį, 5 val. vakaro, Ft. Myers Howard Johnso-

no restorane, Lamplighter kambaryje, 2475 Cleveland Ave., (Rt. 41 South) įvyks lietuvių ir jų draugų susibūrimas prie kavos ir užkandžių, pusiau formaliai paminėti Vasario 16 Akta. Šia proga bus stengiamasi krūvon suburti apylinkėje gyvenančius senosios ir naujosios ateivijos lietuvius, baltiečius, ir Lietuvos laisvės draugus kitus amerikiečius antikomunistus. Informacijai kreiptis i A. Patamsį tel. (813) 936-8264.

Vasario 13 d., ketvirtadienį, E. ir V. Bražėnai WBBNH-TV, 20-os stoties žiūrovams pristatys Lietuvos laisvės bylą ir pademonstruos lietuviškos moters

tautinių rūbų grožį rytinėje programoje "Gulf Coast Today". Be kitų su Lietuvos byla viešumon išėjimo pastangų, numatoma klausimais iškelti WMYR radijo telefoninėje programoje "What's Your Opinion?", kurioje ir be progų Lietuva dažnai minima.

KALBA
AMERIKIEČIAMS

Prieš trejetą metų čia apsigyvenęs Vilius Bražėnas jau yra išnaudojęs visą eilę progų kalbėti amerikiečių publikai apie Lietuvos okupaciją ir komunizmo grėsmę Amerikos laisvei ir nepriklausomybei. Būdamas veiklus amerikiečių politiniame ir antikomunistiniame judėjime, jau yra buvęs kviestas kalbėti ir kituose Floridos miestuose, kaip Miami ir Lake Placid.

Sausio 25 d. jis buvo vienu iš trijų kalbėtojų konservatorių protestantų bažnyčių ruostame susirinkime – "God And Country Rally", įvykusiame Ft. Myers National Guard Armory salėje. Lietuvis kalbėtojas susirinkusiųjų buvo labai šiltai priimtas, ir po to Lietuvos vardas pakartotinai skambėjo kitų kalbėtojų ir programos vedėjo lūpose.

Pagrindiniu šio susibūrimo kalbėtoju buvo iš Deer Park, Maryland iškviestas, antikomunistų amerikiečių tarpe išgarsėjęs protestantų pamokslininkas Rev. W.H. Leake.

WHEW-FM radijo stotis yra pakvietusi Bražėną dalyvauti pokalbyje apie Solženiciną ir jo knygą "Gulag" tos stoties sekmadieninėje dviejų valandų programoje "Talk Of The Town". Vasario mėnesiui numatytos programos data dar nenustatyta. Ši programa jau yra skyrusi tris valandas pokalbiui su Eda ir Viliu Bražėnais apie Lietuvą, jos okupaciją ir okupantą. (e)

E. CHICAGO

RUOŠIAMĖS VASARIO
16 DIENAI

Kaip kasmet taip ir šiais metais Vasario 16 d. minėjimą šioje apylinkėje rengia Lake aps. ALT skyrius.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS
ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIŠKĄ
VISUOMENĘ.

BRANGŲS LIETUVIAI,

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks Marija Aukšt. mokyklos salėje 1975 m. vasario 16 d. 2 v. p. p., todėl nuoširdžiai kviečiame Jus dalyvauti minėjime. Tuo pagerbsime brolius ir seses Lietuvoje už jų ištvermę, ryžtą ginant tautos ir tikėjimo laisvę.

Paskutiniųjų laikų įvykiai rodo, kaip priešas planingai veikia kesindamasis užgožti kiekvieną kultūrinę bei religinę apraišką. Jis naudoja visas įmanomas melo ir klastos priemones ne tik mūsų tėvynėje, bet braunasi ir į užsienio institucijas.

Štai keli naujaisi pavyzdžiai.

1. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, išėjusi pagrindinyje, rodo, kaip pavergti tautiečiai tauriai ir ryžtingai siekia atidengti komunistų kėslus.

2. Australijos, N. Zelandijos pripažinimas Baltijos tautų okupacijos akivaizdžiai rodo priešo veiksmus.

3. Naujoji "ENCYCLOPEDIA BRITANICA" 1974 m. laida klastoja Lietuvos istoriją ir rusina vietovardžius bei literatūrą.

Todėl mums reikia visomis jėgomis jungtis ir ryžtis atgauti tai ko netekome — žmogaus brangiausią turtą — laisvę, valstybės nepriklausomybę.

Pavergtą tautą laukia iš užjūrio brolių pastangų ir aukų. VLIKo ir ALTos seimų užsimoti tikslai turi sulaukti iš mūsų moralinės ir finansinės paramos.

Parodykime vieningumą, ryžtą ir susikaupimą, tikėdami tautos prisikėlimu ir politinės kovos prasme už Lietuvos laisvę.

Visos organizacijos ir paskiri asmenys aukas prašome įteikti minėjimo metu arba siųsti ALTos išdindinkui: Vladas Šoliūnas, 8335 Fieldcrest, Willow Springs, Illinois 60480.

Minėjimas pradedamas šeštadienį, vasario 15 d., per Hamondo WGOB radijo stotį banga 1230 AM iš ryto 8:05-8:30 val. Progai atitinkamą programą sutiko veltui perduoti didelis lietuvių draugas pranešėjas Irvin Levin. Tą pat rytą 9 val. prie East Chicagos rotušės bus Lietuvos vėliavos pakėlimas, kur žodį tarti žada pats miesto meras Robert Patrick.

Vasario 16 d., sekmadienį, iš ryto rinksimės pasiūlyti už Lietuvą. East Chicagos šv. Pranciškaus lietuvių bažnyčioje 10:30 val. mišias atnašaus kun. Povilas Jakulevičius iš Chicagos. Per pamaldas giedos bažnytinis choras, vadovaujamas muz. Antano Giedraičio. Gary šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje 10 val. mišias atnašaus vysk. dr. Antanas Deksnys, atvykęs iš Romos, asistuojant parapijos klebonui kun. dr. Ignui Urbonui.

Pagrindinės šventės iškilmes įvyks Gary mieste 4 val. p. p. šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Tėnai svarbiausias paskaitininkas bus vysk. A. Deksnys ne tik lietuviškai, bet ir angliškai, nes laukiama atvykstant ir amerikiečių svečių. Meninėje programoje išgirsime Chicagos Vyčių chorą, vadovaujamą muz. Fausto Strolios. Taip pat pasirodys Gary lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama K. Pečkaitienės. Po oficialiosios dalies — banketas.

Kai ką iš šio minėjimo tiek šeštadienį, tiek sekmadienį yra susidomėjęs nufilmuoti televizijos UHF 50 kanalas, kuriam atstovauja kun. Joe Rodak iš Calumet St. Joseph College. Gary miesto meras pažadėjo policijos apsaugą automobilių pastatymo aikštėje.

ALT Lakė aps. skyrius nuoširdžiai kviečia visus lietuvius Vasario 16 d. minėjime ko gausiausiai dalyvauti. (kp)

Aukos Dirvai

Atnaujinami prenumerata ir kitomis progomis
aukojo Dirvai šie asmenys:JAV LB Hartfordo
Apylinkė, Hartford ..\$20.00
Al. Chaplikas, So. Boston 50.00
Iz. Vasyliūnas, Somerville 5.00
R. Isdunis, Cahokia10.00
P. Guobys, Toronto 2.00
V. Jokubauskas,
Palos Park 7.00
J. Guzulaitis, Omaha 2.00
X. Y., Chicago 7.00
H. Stasas, Cleveland 2.00
V. Tiškus, Cleveland 7.00
St. Radžiūnas, Omaha 7.00
J. Stankūnas, Chicago .. 2.00
K. Valušis, Elizabeth 2.00
V. Meilė, Chicago 2.00
X. Y., Downers Grove .. 2.00
Palm Beach Lietuvių
Klubas, Juno15.00
Alg. Markevičius,
East Chicago12.00
P. Paprockas, Forest Hills 7.00
M. Vaišnys, Ocean City .. 2.00
F. Baranauskas, Cleveland 2.00
S. Virkutis, East
New Market 7.00
J. Činkus, Cicero 5.00
P. Petrušaitis, Racine 7.00
J. Kijauskas, Cleveland .. 2.00
K. Gasparaitis, Cleveland 2.00
J. Liaukus, Woodhaven .. 2.00
A. Navikas, Wilkes-Barre 3.00Santa Monikos Klubas,
Santa Monica10.00
D.L.K. Birutės Draugija,
Los Angeles15.00
L. Virbiekas, Brooklyn .. 2.00
Jonas Maurukas, Elyria 12.00
A. Pilipavičius, Juno Beach 2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

• K. Pocius, Vilties draugijos pirmininkas, užprenumeravo Dirvą, kaip dovaną, Vilijai Kerelytei, gražiai pravedusiai Dirvos balių Chicagoje, ir atsiuntė dar dviejų naujų skaitytojų prenumeratas: Vlado Vailionio, Munster, Ind., ir Juliusa Norkaus, Cicero, Ill., be to, Vaclovo Donio, Cicero, Ill. prenumeratos atnaujinimą ir auką 8 dol.

Taip pat atsiuntė gautas aukas iš Halinos Moliejėnės, E. Chicago, 10 dol., Kazio Domarko, Highland, Ind., 20 dol. Marijos Dapkienės, Chicago, 10 dol. Vincento Šendos, Cicero 3 dol. Viso 103 dol.

Skaitykite ir platinkite
D I R V ĄŠis bei tas
SKIRPSTAS

Kalėdų ir N. Metų triukšmui nublėsus ir atgal žvelgiant, norisi pasveikinti tuos, kurie nebesivargino su sveikinimo kortelių krūvomis, bet šventišką žodį pareiškė per spaudą, paaukodami tuos keletą dolerių geram tikslui, o ne numesdami i svetimų biznių bedugnius aruodus: mėgiamam laikraščiui, radijo valandelei, Vasario 16 gimnazijai ar vietos liet. mokyklai, kuriam jaunimo ansamblui, Balfui ir kt. Tokių kultūrinių sveikintojų vis daugiau atsiranda.

Dabar ateina mūsų ypatingoji tautinė šventė, kurią privalu švęsti kuo nuoširdžiau, kuo prasmingiau. Jau i viešumos veiklą yra atėjusi vidurinė ir jaunesnioji karta – jiems tėvynė maža beatsimenama arba ir visiškai nematyta. Todėl būtina mums tautines šventes padaryti itin įdomaus turinio ir patrauklias, taip pat apgaubiant išpūdingom tradicijom. Ne vien praeitimi gavitis, bet – pajusti dabarties pulsą ir jautriau žiūrėti i ateitį. Galia, kad išėjo iš mados vaidinimai, o jie plačiąją visuomenę tikriaus sudomina, patraukia. Puiku ir koncertai – daina bei muzika – tik reikia, kad būtų vis kas nors naujesnio, nebekartoti tų pačių dalykų. Pritiktų ir literatūrinė programa, bet čia būtinas labai geras pasiruošimas, skonis ir nuovoka. O kad visi abia vienas prie šios šventės bent kokio veiksmo krisleliu prisidėtume – įpraskime keistis kultūringom, lietuvių pabrėžiančiom dovanėlėmis: tautodailės bei meno dalykai, plokštelės, knygos, paveikslai. Taipogi ir sveikinimai. Rašykime draugams, giminėms ir pažistamiems i tolesnes vietas – taip i tarpusavio ryšius bei pokalbius, gal būt, įprastume įsivesti ir Lietuvos temas. Juk prieš 1918 m. veiklus lietuvių, išsklaidyti plačiai po Rusiją, vakarų Europą ir Ameriką – laiškuose daug ir nuoširdžiai diskutavo tautos reikalų temas, mat, jiems tie dalykai tikrai rūpėjo ir jaudino, buvo svarbūs.

• Vasario 16 šventės dovanom ypač tinka gera pozityvus turinio knyga. Padarykime tai pastovia tradicija. Kaip tik dabar išėjęs V. Alanto romanas "Sventaragis" – pati tikroji šventiška puošmena. Įdomus, gyvai dėstomas turinys, puiki kalba, o ir tautinio gajumo vaizdais bei idėjom prisodrintas veikalas. Vasario 16 šventės proga yra būtina visiems mintimi ir širdimi susipažinti su Lietuvos problemom amžių būvyje, o beletristika ir patraukia skaityti, ir meno džiaugsmo teikia. O istorinė medžiaga čia patikima – žinios semiamos iš tikrų kronikų.

• Si šventė juo labiau pajustina mūsų jaunimui. Jis įtrauktinas i ruošą, i programą. O kad ta diena liktų įsimintina, teiktinos dovanos su atitinkamu įrašu. Todėl knyga – pats parankiausias daiktas: ir maža vietos užima, ir turiniu dvasią praturtina, ilgam išlieka nepraradęs vertės.

Be "Sventaragio", turime ir daugiau naujų knygų. Štai jaunutės poetės Marijos Saulaitytės pirmi išėjęs jau ketvirtas rinkinys "Seštoji diena". Ir kas ypatingai pastebėtina – dedikuota Vilniui! Grakšti knygelė, dail. Alf. Stanevičiaus originaliu viršeliu, eileraštukai spindi dailiu žodžiu. Tai svetur išaugusios lietuviškos ieškojimas kelio i savitą išraišką, i lietuviško žodžio grožį. O mūsų meilė ir dėmesys jaunam poezijos daigui paskatins jį prasiskleisti dar gražesniais žiedais.

Mažiesiems jaunikiams irgi svarbu Vasario 16 datą atmintin įbrėžti su liet. knygele. Deja, trūksta vadovų priminimo spaudoje: kurios knygos vaikams yra dabar rinkoje? kurios kokiam amžiui tinka? kurios itin geros šių švenčių dovanom? Tėvai patys turi kaip nors susirasti. Ar ne naujaisios dabar yra Birutės Pukelevičiūtės – Skraidantis Parsiukas, Klementina ir Valentina. Smagus eilavimas lingvina skaitymą ir kirčiavimą, o K. Veselkos linksmi spalvotos iliustracijos dailiai papuošia – verta visiems vaikams i ranką paduoti. Yra ir daugiau įvairių leidinių, tik netingekime kultūringa dovana jauniesiems įprasinti šią šventę.

J. Beliūnas

Pirmininkas

A. Jasaitis

Vykdomas sekretorius

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdyba. Iš kairės sėdi: vicepirm. Elzbieta Paurazienė, pirm. adv. Rimas Sukauskas-Sakis, vicepirm. Saulius Kaunelis, Stovi: išd. Pranas Polteraitis, jaunimo reikalams Jonas Marcišauskas, atstovas etninių grupių komitete Bernardas Brizgys ir narys Antanas Sukauskas. Trūksta vicepirm. Jaunučio Gilvydžio, Vilijos Baukytės, Stefos Brizgytės ir Vytauto Musteikio. Valdyba jau baigė Vasario 16-sios minėjimui pasiruošimo pagrindinius darbus. Minėjimas įvyks vasario 16 d. Kultūriniam centre, Southfield 25335 W. 9 Mile Rd. Pradžia 12:45 val.

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

Lietuvių Namuose vasario 2 d. trys lietuvių organizacijos turėjo susirinkimus ir vyko dviejų organizacijų valdybos posėdžiai.

Antrojo aukšto šalutinėje salėje vyko DLOC sukvietasis organizacijų pirmininkų, bei jų atstovų susirinkimas. Jame taip pat

dalyvavo meninių vienetų vadovai ir kiti suinteresuoti asmenys.

Susirinkimą atidarė DL OC pirmininkas adv. Rimas Sakis ir savo tartame žodyje nušvietė šio susirinkimo tikslą, būtent: – Sudaryti komitetą ir išrinkti vykdomąjį prezidiumą, kuris bus inkorporuotas Amerikos įstaigose, Lansinge ir kartu su Amerikos organizacijų komitetu 'Bicentennial' ruošis dalyvavimui Amerikos Nepriklausomybės 200 metų sukakties minėjime 1976 metais.

Šiam susirinkimui praversti pakvietė inž. Jurgį Mikailą, sekretoriauti Stasį Simoliūną.

Etninių grupių reikalu ir jų reikšmę Amerikos gyvenime kalbėjo Stefa Kaunelienė.

Išsiaiškinus buvo sudarytas plataus masto komitetas ir išrinktas 9 asmenų vykdomasis prezidiumas.

Aktorių kambaryje turėjo susirinkimą SLA 352 kuopa. Tur būt Detroito nėra kitos tokios organizacijos, kuri susirinkimus šauktų kiekvieną mėnesį. Susirinkimą pravedė pirm. Petras Januška, sekretoriavo Birutė Januškienė.

I kuopą priimti 4 nauji nariai: trys Mykolo Balčiūno ir vienas Elžbietos Jodinskienės anūkai.

I DLOC atstovais išrinkti: Petras Januška, Birutė Januškienė, Elžbieta Jodinskienė, Feliksas Motuzas ir Antanas Grinius.

Susirinkimas vasario 16 šventės proga ALT paskyrė auką 20 dol. ir abiejoms radijo valandėlėms po 10 dol.

SLA 200 kuopa ALT paskyrė 25 dol.

Lietuviškas kaimas vasario 2 d. susirinkime išrinko naują valdybą: Jurgis Baublys – pirmininkas, J. Vyšniauskas – I vicepirmininkas, K. Gogelis – II vicepirmininkas, J. Kavaliauskas – sekretorius ir G. Viskantienė – kasininkė ir buhalterė.

Dariaus ir Girėno klubo valdyba irgi pasiskirstė pareigomis: Edvardas Milkauskas – pirm., Juozas Kinčius – vicepirm., ir klubo manadžeris, Jonas Vyšniauskas – sekretorius, Viktoras Perminas – finansų sekretorius. Edvardas Reklis ir Feliksas Blauzdys – tvarkdariai, Antanas Martišius – išdininkas ir Bronius Valiukėnas – ūkvedys.

Revizijos komisija: Jonas Gaižutis – pirmininkas ir Vitas Kunciušas ir Algis Bražėnas – nariai.

Lietuvių Namų valdybą sudaro: Antanas Norus – pirmininkas, Edvardas Milkauskas – vicepirm., Juozas Kinčius – namų administratorius, Petras Bludžius – sekretorius ir Algis Bražėnas – finansų sekretorius.

D.L.K. Birutės draugijos Detroito skyrius balandžio 20 d. Lietuvių Namuose minės savo veiklos 20 metų sukaktį. Ta proga bus atlaikytos pamaldos už mirusius naries ir oficiali ir meninė dalis atlikta Lietuvių Namuose. Meninei daliai vadovaus aktorius Karolis Balyš. Muz. Stasys Sližys su moterų ansambliu tarp kitu dainų, vieną dainą (Vaidilučiu daina) iš Operos 'Birutė' dedikuos birutininkams.

Šiais metais skyriaus valdybą sudaro: K. Daugvydienė – pirm., O. Pusedšrienė – vicepirm., G. Vilkienė – sekr., E. Gerulaitienė – išd. ir A. Jonynienė – narė.

I gen. Stasio Dirmanto laidotuves iš Detroito buvo nuvykę: LŠST Garbės Teismo pirmininkas Marijonas Šnapštys ir sąjungos vardu tarė atsisveikinimo žodį. Taip pat dalyvavo ir S. Dirmanto giminės: K. Sraugauskas ir Juozas Mika.

Ivertindami gerą informaciją, laikraščiai Dirva paskyrė auką: – LKVS Ramovė Detroito skyrius likutį nuo praeitų metų Lietuvos Kariuomenės minėji-

mo 10 dol. ir Amerikos Lietuvių Balsas už jų pobūvio Lietuvių Namuose aprašymą irgi 10 dol. Dirva dėkoja už aukas kurias prisuntė A. Grinius.

Lietuvių Fondo vajeus komiteto pirmininkas ir tarybos narys inž. Vytautas Kutkus persikėlė gyventi į naują vietą ir jo adresas yra toks: 6940 Hartwell St., Dearborn, Mich. 48126, tel. 846-3280.

HAMILTON

VASARIO 16 minėjimas rengiamas vietos KLB-nės apyl. valdybos šeštadienį, vasario mėn. 15 d. Pradedama Lietuvos vėliavos iškėlimu prie miesto rotušės 2 v. p.p., dalyvaujant miesto burmistruui, Simui Kudirkai ir kitų tautybių atstovams. Kiekvieno hamiltoniečio pareiga vėliavos iškėlime dalyvauti. Po to bus spaudos, radijo ir televizijos korespondentų konferencija su S. Kudirka. 4 val. p.p. Scot Park gimnazijos salėje bus iškilmingas aktas. Pagrindinę kalbą pasakys S. Kudirka ir Kanados federalinio parlamento narys L. Alexanders. Meninę programos dalį išpildys Aidai, Aukuras ir Gyvataras. Sekmadienį VA šventovėje bus atlaikytos iškilmingos šv. Mišios. Visos organizacijos su savo vėliavomis kviečiamos dalyvauti šventovėje ir salėje.

PIRMOJI KANADOS lietuvių tautinių dainų ir šokių šventė ruošiamą Hamiltone spalio 12 d. Iškilmės bus pradėtos jau spalio 6 d. parodos atidarymu, vėliau lietuviškos poezijos ir prozos vakaru, bendru pobūviu ir t.t. Tautinių dainų ir šokių šventei jau gauta Hamiltono Forum arena, talpinanti virš 4.000 žiūrovų. I šventę užsiregistravo 8 chorai ir tiek pat tautinių šokių grupių – viso virš 500 meninės programos atlikėjų. Svarstomas dainų šventės plokštelės išleidimas ir taip pat nufilmavimas visų iškilmų.

HAMILTONO GYVATARAS intensyviai ruošiasi paminėti savo veiklos 25-rių metų sukaktį balandžio 5-6 d.d. Šeštadienį Jaunimo Centre bus banketas, o sekmadienį, balandžio 6 d. įvyks koncertas Mohawk College auditorijoje. Gyvataro svečiai tą vakarą bus Montrealio ansamblis Gintaras, kuris gros ir dainuos tautiniams šokiams. Taip pat programoje dalyvaus solistai Anita Pakalniškytė ir Jonas Vaš-

kevičius, akomp. J. Govėdūi. Scenoje pasirodys 5 Gyvataro grupės su 150 šokėju. Keletą šokių atliks veteranai šokėjai, o po jų šoks jų vaikai – jaunasis Gyvataro prierauglis.

Visi prašomi Atvelykio savaitgalį pasilikti laisvą ir praleisti su Gyvataru. Ypačiai kviečiami atsilankyti visi buvę Gyvataro nariai, kurie gyvena Kanadoje ir JAV. Kiekvienas bus mielas ir laukiamas svečias, nes kiekvieno pėdos imintos Gyvataro nueitame kelyje. Šio jubiliejaus proga bus išleistas 25-rių m. veiklos apžvalginis leidinys, kuris taip pat renkamas ir redaguojamas pačių Gyvataro narių. Nuo pat Gyvataro įsteigimo jam vadovauja G. Breichmanienė.

KAZIUKO MUGĖ vietos skautai ruošia kovo 16 d. Jaunimo Centre.

VISUOTINIS TALKOS bankelio susirinkimas šaukiamas vasario mėn. 16 d. VA parapijos salėje 4 v.p.p.

PASKUTINIAIS MĖNESIAIS iš gyvųjų tarpo pasitraukė a.a. Erna Berzinš, a.a. Alf. Paukštis ir Simas Bakaitis.

TAUTOS FONDO skyrius Kanados atstovybei pasiuntė už 1974 m. 2.245 dol. Iš 2-jų tūkst. asmenų kolonijos tai graži auka mūsų laisvės kovai. Ir šiemet bus praversta piniginė rinkliava, o rugsėjo mėn. numatoma paminėti Tautos šventę ir Vilniaus Dieną. Vietos T. Fondui energingai vadovauja Alf. Patamsis.

HAMILTONO DRAMOS mėgėjų teatras Aukuras vasario 21-22 d.d. minė savo veiklos 25-rių metų sukaktį. Penktadienį bus pastatymas vaikams, šeštadienį Jaunimo Centre banketas ir sekmadienį pastatymas Toronte. Aukurai vadovauja aktorė Elena Kudabienė. (kb)

Vincas Šalčiūnas, Delran, N. J., per LB spaudos vėjų užsiprenumeravo Dirvą. Prenumeratą atsiuntė R. Česonis. Ačiū.

Inž. Česlovas Tamašauskas po sėkmingos vidurių operacijos sveiksta Temple Universiteto ligoninėje, kamb. 416, telef. (215) 221-2168, Philadelphiajoje, Broad & Tioga St.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

IS PRAEITIES PRISIMINIMŲ... (9)

SUNKI PADĖTIS

KAZIMIERAS MAŽONAS

Grišiu ir vėl prie mano naujos tarnybos pradžios. Sekančią po paskyrimo dieną supažindinę su jaunu, nepaprastai maloniu ir geros širdies daktaru Balčiūniu, vardo, deja, nebeprisimenu, pavedė mudviem po dvi pareigas, būtent: ji ir naujai skubiai steigiamo Raudonojo Kryžiaus valdyba, mane į kontrolės komisiją, ipareigojant kurti ir kooptuoti kitus du narius. Apie rinkimus negalėjo būti ir kalbos, nes nebuvo iš ko pasirinkti. Gi svarbiausia mudviejų pareiga buvo perimti vokiečių jau seniau nebeaprūpinamą ir pamirštą miesto ligoninę Gardino gatvė. Ši ligoninė buvo perpildyta daugiausiai dėmėtųjų šiltine sergančiais. Iš personalo radom tik vieną daktarą Gefeną, porą felčerių ir keletą slaugių. Okvedžia buvo jau nuo seniau čia tarnavęs vokiečių Kinderis. Vaistinėje

jokių reikalingiausių, kad ir paprasčiausių vaistų. Vien tušti indai ar jau nuo seno nebevertojamų vaistų likučiai. Teko skubiai, kad ir juodos rinkos kainomis mieste sužvejoti bent kiek reikalingiausių. Dėl vaistų trūkumo buvo išsiviečiusi spekuliacija. Geresniam ne vien pačios ligoninės bet ir senamiesčio gyventojų vaistais aprūpinimui, sveikatos departamentas pavedė man ligoninės vaistinę perorganizuoti, praplėsti perkelti ją į priešais ligoninę esamą pastatą. Vaistų kainų su tvarkymui buvo skubiai išleistas kainoraštis.

Todėl su vaistinės reformavimu buvo man pavesta įsteigti Centrinių Valstybinių Vaistų sandėlį, kuris talpinoši tame pačiame kaip ir vaistinė erdviame pastate. Prekybinių ryšių užmezgimui su farmaceutika gaminančiomis firmomis teko ne-

kartą vykti Vokietijon kur daug man pagelbos teikė mūsų pasiuntinybės personalas, kuriuos su padėka prisimenu kaip Jagomastaitę, Lapinaitę ir ypač Viktorą Gailių, tuo metu tik iš ligoninės išėjusių ir dar vokiečių kario uniformoje.

Kaip šių dviejų įstai-gų vedėjui tame pačiame pastate man buvo duotas butas iš keturių mažų kambarių, kas tuo metu Kaune buvo nepaprastai liuksus ir prabanga. Vienas iš tuo laiku labai opių trūkumų buvo butų klausimas. Nuolatos didėjantis valstybinių tarnautojų skaičius, o didesnes patalpas užėmus įvairiom įstaigom, žmonės dažnai spaudėsi ankštuose butuose. Įvairiais reikalais atvykstantieji iš provincijos, viešbučių trūkumui esant, glaudėsi prie Kaune gyvenančių giminų, draugų, bei pažįstamų. Ir mūsų bute reta nakstis būdavo, kad kas nenaknotų ir nebuvo dienos kad prie stalo kas nedalyvautų. Galėjo būti vasario gale kada mums su keleta pašalinių bevakarėniaujančių užėjo mano kaimynas, vaikystės ir mokyklos draugas Feliksas Veitas ir su juo jaunas

vyras vilkintis dar rusų kardininko milinė be ženklų. Jo gera kariška išvaizda, atviras žvilgsnis, malonus elgesys mane teigiamai sužavėjo. – padarė gerą įspūdį. Buvo tai jau Kaune žinomas, o žemaitijoj kuo ne legendarinė asmenybė – Povilas Plechavičius. Šis vakaras buvo mudviejų artimos ir nuoširdžios draugystės užuomazga.

Reikia atsiminti, kad Lietuva kūrėsi išimtinai savo lėšomis ir jėgomis be pašalinės pagelbos bei paramos. Karo nualintam kraštui tai buvo sunkiai pakeliama našta. Didesnė dalis išdan įplaukiančių lėšų buvo sunaudojama kariuomenės reikams. Neretai išdui ištuštėjus, civiliams tarnautojams algos būdavo išmokamos pavėluotai. Kaip taisyklė algų lapai buvo siunčiami patikrinimui Valstybės kontrolei, kurie ministerijom būdavo gražinami tik išdui pasipildžius. Suprasdami valstybės sunkią finansinę padėtį žmonės neburojo, streikais negrąšino ir darbo nenutraukdavo. Mūsų švietimo didžiūmoj kilusi iš kaimo ir bėdos atveju savaitgalį vykdavo pas sa-

vuosius ar gimines ir grįždavo su maisto atsargomis iš kurių ir draugus sušelpdavo.

Nežiūrint mūsų vyriausybės dedamų pastangų ir žygių didžiųjų valstybių pripažinimas Lietuvos de jure vis buvo delsimas. Todėl ir pati tauta turėjo rengti mitingus, demonstracijas ir reikalauti skubaus de jure pripažinimo. Nesunku tą buvo padaryti provincijoje, bet nelengva buvo tautybių mišiny Kaune. Gerai prisimenu pirmąją iš šių demonstracijų vykusią sausio gale. Paskirtą dieną įstaigų viršininkai gavę pranešimą iš savo ministerijų pranešdavo įstaigos tarnautojams, kad po darbo paskirtą valandą Rotušės aikštėje vyks demonstracija ir šitos demonstracijos tikslą. Be rašymo bei raginimo visi dalyvau-davo.

Pusvalandžiu anksčiau pasigirdo Vilniaus gatvė žygiuojančio karinio orkestro maršai, o netrukus pasirodė aikštėje ir pats orkestras senamiesčio žyduki būrio lydimas. Punktučiai, paskirti laiku vos keletas šimtų lietuvių jau buvome aikštėje. Kauno miesčio-

nys bei žydai į demonstraciją nesijungė, bet jų būriai nuo aikštės šaligatvių smalsiai stebėjo. Porą karštų kalbų išklausius buvo priimta ir tinkama rezoliucija. Daugiausia de jure pripažinimo reikalu, bet ir kitais reikalais, kurie dažniausiai kilo iš lenkų daromų sunkumų bei intrigų. Kiekviena sekanti demonstracija, lietuviškam elementui didėjant ir stiprėjant, darėsi gausesnė. Pavasarį į panašią demonstraciją atžygiavo karo mokyklos kariūnai kurių šauni išvaizda padarė nemažą Kauno miesčionims įspūdį.

Iš čia trumpai paminėtu, o daugelio ir nesuminėtu sunkumu, kliūčių ir įvairiausių nepalankių aplinkybių bei priešišku sąlygu vyko nepriklausomos tautinės Lietuvos valstybės atkūrimo darbas. Nevien atskirų žmonių-patriotų pasitangomis, kurie visą savo gyvenimą buvo šitai idėjai pašventę, bet ir visos tautos. Kalbamu laiku, pasišventimo, patriotizmo bei nepalaužiamos ištvermės dėka visos tuolaikinės pagrindinės kliūtys buvo nugalėtos.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ALĖ RŪTA MINIATIŪRŲ PASAULYJE

JŪRGIS GLIAUDA

Alės Rūtos 'Po angelų sparnais' įkandin sekė mano kuklus leidinėlis 'Taikos Rytas'. Kaip vienas, taip ir kitas, leidiniai labai ilgai gulėjo londoniškės 'Nidos' seifuose. Slovingoji ir didžios pagarbos užtarnavusi leidykla, matyt, skubomis išleido ir 'Rytą' ir 'Sparnus'. Knygų popieris 'samizdatiškas', persviečiamas, todėl labai apsunkina skaitymą. Negali gi skaitytojas iš karto skaityti tekstą dviejuose puslapiuose! Mano rinkinyje buvo įdėtos trys Dirvos konkurse premijuotos novelės. Pažymėta, dvi premijuotos novelės. Narsūs rinkinio recenzentai net nepastebėjo to mažo, bet, bent autoriui, reikšmingo skaitytojo suklaidinimo!

Tai, aišku, apsilaidimas. Tai nėra piktybinis skaitytojo ir istorijos suvedžiojimas, kurį papildė 'Encyclopedia Lithuanica' trečiojo tomo redaktoriai, prie Simo Kudirkos teksto 'užmiršę' bibliografijos davinuose įrašyti mano 'Simą', pasirodžiusį anglų kalba 1971 metais. Pabrėžiu klausimą: kodėl?

Apie visa tai kalbėti apmaudu, bet tokį atsakingo leidinio prieš skaitytojus neatsakingą išdykavimą konstatuoti irgi būtina.

Kadangi 'Taikos Rytas' ir 'Po angelų sparnais' pasirodė beveik kartu, imta kartu tuos rinkinėlįs ir vertinti. Nauja, urmo apyvaratos praktika mūsų recenzinėje rinkoje. "Tai skalpų medžiotojai", pastebėjo vienas literatas. Ar jis teisus? Kiekvieno valia elgtis kaip randa tinkama. Gal būt galvota, kad urminis vertinimas šio toks novatoriškumas? Gal laikė rinkinėlįs nevertais atskirų recenzijų? Gal neimponavo trumpametražiniai gabalėliai? Juk mums vis labiau imponuoja knyga stora, sunkoka, romanas. Net novelių pasaulyje, net konkursuose, patinka ilga novelė, ilgas pasakojimas. Aš pats pajutau tą skonį, dalyvaudamas novelės varžybose. Tik tai vienas A. Norimas gavo pripažinimą už trumpatekstes novelės. Šiaip gi: storas, drūtas rašinys esmingiau sujudina garbingą sprendėjų sinedrioną.

Tad įdomu imti ir kalbėti apie Alės Rūtos 'Po angelų sparnais' miniatiūras, nejungiant to rinkinio su kitais panašiais (jeigu tokių būtų rinkiniais, nepasidavus 'skalpų medžiotojų' nuotikais, negalvojanč, kad literatūrinė miniatiūra nesukelia įdomumo. Ir tos replikos pro domo sua, tokios iliustraciniai neišvengiamos, įtrauktos kaip temos iliustracija. Nedrįsau čia vartioti kitų, labai identiškų atvejų, nes tada nesavo nuovyla tekstu operuoti.

Miniatiūra yra vertybė

Alė Rūta

dėl jos lakoniškumo, dėstyto konsolidacijos, dėl stambmenos sutalpinimo trumpame tekste. Prisimena garsaus rusų pusiaudisidento rašytojo I. Babelio pasisakymai apie literatūrinę miniatiūrą. Sakė rašytojas: jam patinka eilinis anekdotas, jį žavi turguje pagautas posakis, jį stebina trumputė laikrastinės kronikos žinutė...

Kodėl? Tai yra stambmenų branduoliai. Ar stambmenos privalo būti išvystytos iki 'Karas ir taika' svorio kilogramais, etc.? Visai ne. Stambmena sukaupia branduolyje yra stambmena. Ir tikrai, apžvelgę novelinius perlus, matome vieniškai stambmenų branduolius. Novelė negali išsiliesti savo tekstu per kraštus. Novelė yra kur tai netoli anekdotas, kas žavėjo trumpo teksto meistrę I. Babelį.

Tokių teisingu keliu nuėjo Alė Rūta, duodama savo rinkinyje puošnų ir spalvingą miniatiūrų bukėtą. Ji žiūrėjo į literatūrinę miniatiūrą išmanančios literatės žvilgsniu. Iš bendros rinkinio tekstūros nėra šuolių į šoną, į žanro sukeitimą. Tad, formalistikos požiūriu, 'Po angelų sparnais' rinkinys išlaikytas pasiimto žanro perfeikijoje. Dėl mūsų pomėgio vis istoria, vis drūčiau, pagirtina autorės drąsa imtis tokio efemeriško, tokio savo teksto oriškumu nepagaunamo mūmies žanro. Tai buvo novatorės žingsnis, kiek tai liečia žanro pasirinkimą.

Tame novatoriškame

žingsnyje autorė liko tačiau ištikima savo kūrybinei manierai. Visad ji su graudžia meile išžiūri į savo temą, į personažų jausmus ir poelgius. Alės Rūtos žmogus jautrus sentimentalumui. Tai itin ryšku jos romanuose Dirvos premijuotame 'Kelias į kairę' romane ji praturtino sentimentą naujais papildiniais, šviežiais niuansais. Ir, kadaise, atradęs tame veikale groteskos elementų, kažin kaip nedačiau: tai buvo apmaudas ties personažų pralaimėjimais. Tai buvo dėl kai kurių personažų sentimentų praradimo. Ne pripuolamai autorė išvertė G. Flauberto 'Ponią Bovary', veiklą, kurį visi vadina realistinį. Tačiau tai yra jautriai sentimentalus veiklas, kurio išvestinė, "L'Education sentimentale", pilna žodžio prasme virpdė mano studentišką dvasią sentimentalumu be kaukės.

Tad 'Po angelų sparnais' koloritas yra neslepimas autorės atjautimas savo personažų problemų. Dažni sprendimai arba sprendimų praradimai sustoja tylaus graudulio ženkle. Istorijos uora trivialios, menkos, seklios, nes tos istorijos ne mūmyse išsivysto, kurie laiko me knyga su skaitytoju stoiceizmu. Istorijos išsivysto personažų būty ir būty. Ir, kartais, išgyvenimas dėl sutrėkšto vabalo kitam gali būti reikšmingesnis kaip kad kitam ... namus praradus! A. Čechovo miniatiūrų herojai skaudžiai kenčia dėl menkmenų, dėl trivialijų, dėl spūgo, sugadinusio pasimatymo triumfą.

Rinkinio miniatiūroje 'Pirmas pasikalbėjimas' pirmas pranešimas apie lemtiną ligą ir 'Diplomuoti tamsuoliai' nesusižadymas padėkoti prelegentui — tolygūs yra tragedijos, bet skirtingų dimensijų. Maupasiškos mini-novelės su tolygiu autoriaus dėmesiu vaizduojama motinos vendeta jos sūnaus žudikui ir pradaru durų istorija: pro tas duris protagonistas pamatė menką įsimylėtos moters torso ir prarado įsimylėjimą!

Niekas nepakaltino paminėtų autorių didaktika ir moralais. Toks jau yra gyvenimas, sustojęs tarp juokingo ir tragiško. Tokia yra mūsų Alė Rūta, puikiai įsavinusi gyvenimo tragikomišką ir komitragišką prigimtį. Su tų patyrimų bagažu ji sudarė 'Po angelų sparnais' rinkinį.

Prisimenant I. Babelio nuomonę apie anekdotą vertę, apie posakio spalvą, apie besiužetinį vyksmą, tenka sutikti, kad Alės Rūtos rinkinyje besiužetiškumas gali turėti vaidmenį. Apie besiužetiškumo vaidmenį, kad ir kaip kontraversiškai tai beskam būtų, verta kalbėti. Tai

VLADE BUTKIENE

PADYKĘ ŽODŽIAI

Dedi žodžius poetiškai į eilę,
O jie tau žiūri į akis ir juokiasi,
Kad vienoje eilutėje pasaulis miršta,
Kad kitoje — jisai su meile tuokiasi...

Eilėn sustoję, žodžiai uždainuoja,
Žvaigždės, mėnulį pasisiečia rankom;
Kartais nutrūksta, kaip grandinė —
Vienai eilutei jau ir to užtenka...

Įpykę, svaidosi, lyg iš patrankų;
Trukšmaudami, patys savęs nebeišgirsta,
Žodžių savų politikoje susimaišę,
Eilutėse nuo širdies smūgio miršta...

Kartais susėda kur pakluonėje,
Vienas kitam eiliuotais rimais giriasi;
Poetiškai išaiškina, kas yra Dievas,
Madingai pakalba su Juo, jau mirusiu...

Prie krautuvės vitrinų žodžiai
Blizgučiais gėriši, eilėn sustoję,
Šypsodamiesi pamerkia akį,
Jeigu gražuolė jiems pamoja...

Rašai eilėraščių, o iš tikrųjų,
Žodžiai viens kito žaizdas liečia:
Vainojasi tarpusavy, kaip broliai,
Myluojasi, kaip pašaliečiai...

Ir klostosi tos eilės — ligi pat žemės krašto...
Bedugnėn žiūrint, joms plaukai nubąla,
O žodžiai, siaubo apimti, toliau dainuoja,
Kaip eilėmis priėjo liepto galą...

Šiandien tų žodžių nebesustatysi į eilutę —
Jie vienas kito jau nebepažįsta,
Kaip po Mišių šventorių susitikę žmonės...
Pasklido — nė namo noriai nebesugrįžta...

Poetiškoms eilutėms susimetę
Dabar ramina Skraidantį Olandą,
Alyvos įpila į Prometėjaus ugnį,
Šypsodamiesi, dalgį giltinei galandą...

nėra naujovė, nėra tai išradimas. Šia linkme eidama, autorė gana atsargi, lyg nenorėtų išduoti besiužetiškumui tradicinio siužeto; lyg norėdama, kad personažai neliktų be veikimo vėtrungių. Kai kuriuose dalykuose, ji leido personažams neveikti. Ji atrado čia išėjimą iš novelinio konservatizmo, kuris grįstas smarkiu veiksmu, pramuštalviškomis išdaigomis...

'Po angelų sparnais' rinkinyje domina puikios romanistės žvilgsnis į miniatiūrą. Domina asketiškas jos noras imtis to labai sudėtingo, itin juvelirinio žanro. Nors rinkiniui uždėta 'novelių etiketė', turime čia sąlytį su to žanro modifikacija. Ar domėsis tuo kiti autoriai? Ar tradiciniai laikys už tradicinės novelės vairą? Bene tai jau reikšminga? Genialiose Jono Biliūno miniatiūrose kadaise ieškota dėmių: didaktika, sentimentas, siužetinės trūkės! J. Biliūnas nežinojo besiužetiškumo tezių. Tačiau jo miniatiūros įeina į atmazgos sferą. Įvykis nepristatomas kaip toks. Pristatoma įvykio atmazga, ka-

dais, už skaitytojo akių suformavusios problemos sprendimas.

'Nida' išleido šį rinkinį pabrėžtinai kukliai. Popieris, kaip minėjau, 'samizdatinis'. Ima sarkastiška prie-laida: jeigu leidinys atro-

dytų savo svoriu kelių svarų, monumentalus, storo 'Akiračių' solidumo popierio, ar skaitytojas ir vertintojas neprispildytų didžios pagarbos ir miniatiūrai?! Visi ūjo ir spardė I. Šeinius 'kuprelį', o šis buvo turin-gesnis už sveikus atletus.

Ateitininkų suruoštame literatūriniame vakare Cleve-lande poetė Birutė Pūkelevičiūtė pasirašo savo knygas. Iš kairės: N. Mockuvienė, B. Pūkelevičiūtė ir O. Žilinskienė. Stovi J. Kijauskas. V. Bacevičiaus nuotrauka

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

A. † A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, jos vyrą ANTANĄ MAŽEIKĄ,
duką ILMARĄ, sūnų TOMĄ ir visas
gimines širdingai užjaučiame ir kartu
liūdime

Rūta ir Petras
Š a k a i
Alė ir Pranas
S k i r m a n t a i

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

(BUTKEVIČIŪTEI)

mirus, gimines ir artimuosius nuošir-
džiai užjaučia

Antanas ir Stasys
B u t k e v i č i a i

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

per anksti iš mūsų tarpo išsiskirus, jos
vyrui ANTANUI, dukrai ILMARAI,
sūnui TOMUI reiškiamo gilią užuojau-
tą ir drauge liūdime

Elena ir Kazimieras
P o c i a i

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, jos vyrą ANTANĄ, dukrą IL-
MARĄ, sūnų TOMĄ ir visus artimuo-
sius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdime

Danguolė ir Eugenijus
B a r t k a i
Ona Pulkaunikienė

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, vyrą ANTANĄ, dukterį ILMA-
RĄ, sūnų TOMĄ ir gimines nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime

Aga ir Bronius
D ū d a i

Tauriam lietuviui, mūsų garbės na-
riui, globėjui ir mokytojui

prof. gen. STASIUI DIRMANTUI

mirus, jo dukrai ALDONAI, žento dr.
V. SIMAIČIO šeimai ir visiems artimie-
siems gilią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Inžinierių
ir
Architektų Sąjungos
Bostono Skyrius

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, jos vyrui ANTANUI, dukrai IL-
MARAI, sūnui TOMUI ir visiems arti-
miesiems nuoširdžią užuojautą reiškia-
me ir kartu liūdime

Jurkūnai
ir
Vitkai

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, vyrui ANTANUI, dukrai ILMA-
RAI ir sūnui TOMUI gilią užuojautą
reiškia ir kartu liūdi

Rimkūnų šeimos

**OPPORTUNITY FOR
...NURSES...
RN's... GENERAL DUTY
SUPERVISORY and ICCU**

We offer opportunity and growth—not just a job! 6 months
experience in ICU-CCU Care will qualify you for the op-
portunities.

Immediate openings on 2 to 11 p.m. and 11 p.m. to 7 a.m. shifts.
Excellent starting salary, working conditions, fringe benefits
and free parking facilities. Professional security service.

Director of Personnel Services

Send resume to, or call:

POLYCLINIC HOSPITAL

6606 Carnegie Ave. Cleveland, Ohio
216-431-9433 ext. 650
An Equal Opportunity Employer

(11-16)

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, vyrą ANTANĄ, dukterį ILMA-
RĄ, sūnų TOMĄ ir artimuosius nuo-
širdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Edvardas ir Elena
Č i ž i n a u s k a i
Algis ir Zita
V i s o c k i a i

A. † A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, jos vyrą ANTANĄ, dukrą IL-
MARĄ, sūnų TOMĄ skaudaus liūdesio
valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir
kartu liūdime

Juozas ir Rita
N a u s ē d a i
su šeima

PLANT ENGINEER

For 150,000,000 pounds per year polystyrene facility
located in Chesapeake, Virginia. BSME or EE, 10 to
15 years experience. Successful applicants will report
directly to plant manager and have overall respon-
sibilities for all maintenance areas of a polystyrene
plant. Must be experienced in all aspects of chemical
plant maintenance, including instrumentation, waste
removal, utilities, reactors, and extruders.

Send Resume To:

J. B. Jones — Personnel Mgr.

FOSTER GRANT CO.

5100 Bainbridge Boulevard
Chesapeake, Virginia 23321

An Equal Opportunity Employer M-F

(11-13)

A. A.

VALERIJAI IGAUNIENEI

mirus, jos dukrą JULIJĄ PUODZIUKAITIENĘ,
sūnų ANTANĄ IGAUNĮ ir jų šeimas bei kitus
gimines giliai užjaučiame

Ant. Vaišnys
ir
M. Gureckienė

Waterbury, Conn.

Ginklo draugui, Lietuvos karo lakūnui,

A. A.

BRONIUI VASIUI-VASILIAUSKUI

mirus, žmonai VALEI ir sūnui ARŪNUI su šeima
reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Salomėja ir Vladas
K n i s t a u t a i

**HOME &
FLOWER
SHOW**

FEB. 15-23

CLEVELAND CONVENTION CENTER

**Put a little Spring
in your day!**

**THIS YEAR'S SHOW
FEATURES:**

- 17 beautiful gardens and floral displays
- Fully decorated and landscaped model home by architect Fred Holman and the Builders Association
- Candlelight Wine & Cheese Cate
- Cedar Point's Frontier Village featuring 19th Century American arts and crafts
- Floral arrangement demonstrations by members of the Florists Association
- Daily fashion shows, gourmet cooking, arts and crafts demonstrations, beauty clinics, and entertainment

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Mieli Clevelando Lietuviai!

Vėl minime Lietuvos valstybines sukaktis: 722 metus nuo Lietuvos valstybės pradžios (1253 m.) ir 57 metus nuo jos nepriklausomybės atstatymo (1918 m. vasario mėn. 16 d.).

Visus kviečiame dalyvauti šventėje, kuri ruošiamą 1975 m. vasario mėn. 16 d.: 9 val. 45 min. vėliavų kėlimas prie paminklo Kryžiaus, pamaldose abiejų lietuvių parapijų bažnyčiose ir 4 val. p. p. minėjime Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. (Organizacijos bažnyčiose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis).

Visi prisidėkime prie Lietuvos laisvinimo darbo ir paremkime jį savo auka.

Algis Rukšėnas

Alto Clevelando Skyriaus
Pirmininkas

Jurgis Malskis

L.B. Clevelando Apylinkės
Pirmininkas

• **Pranas Karalius**, Dirvos bendradarbis, persikėlė gyventi į S. Newsbury, O. Jo naujas adresas: 1240 Snow Rd. S. Newsbury, P. O. Burton, Ohio 44021. Telefonas: 1-834-4259.

• **Adomas Kabašinskas**, 73 m. amž., gyv. Clevelande, pernai Dirvai paaukojęs 600 dol. ir Keleiviui 400 dol., dabar nusiuntė auką 400 dol. Naujienoms. Kaip matome, šis patriotas lietuvis, invalidas pensininkas, lietuviškai spaudai paremti išmoko iš savo kuklių santaupų 1,400 dol.

A. Kabašinskas yra Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, į JAV atvykęs po II Pas. karo.

• **Superior Savings** įstai-ga pradėjo naują taupymo įnašų vajų. Už įnašus nuo

VASARIO 16 ŠVENTĖ CLEVELANDE

9 val. 45 min. vėliavų kėlimas prie Lietuvių paminklo.

Po to iškilmingos pamaldos abiejose bažnyčiose.

4 val. p. p. Naujosios parapijos salėje

IŠKILMINGAS AKTAS

Programa: MIESTO Mero R. PERK ir JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos pirmininko A. GEČIO kalbos.

Pasveikinimai, proklamacijos, rezoliucijos.

KONCERTAS

M. K. ČIURLONIO ANSAMBLIO KANKLIŲ ORKESTRAS ir solistė IRENA GRIGALIONAITĖ.

RAMOVENŲ VYRŲ CHORAS vad. JUL. KAZENAS, pianu palydi GEN. KARSOKIENĖ.

Vaišės.

Bilietai po 3 ir 2 dol. Moksleiviams — po 1 dol.

Pamaldose ir akte organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Rengia ALTOS CLEVELANDO SKYRIUS.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 22 D. Kultūrinė vakaronė Liet. Namuose. Rengia LB kult. rengimų komisija.

KOVO 9 D. Purvio minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

KOVO 15-16 Adomo Galdiko paroda, Ruošia ateitininkai.

KOVO 22 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos pavarinis balius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 6 D. Židiniečių madų paroda Nauj. parap. salėje.

BALANDŽIO 12-13 D. Daikininių Balukienės ir Stankūnienės kūrinių paroda ir poetės J. Šva-

baitės-Gilienės naujų knygų pristatymas Lietuvių Namuose. Rengia Žaibo klubas.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėls šventinis vakaras-balius.

BALANDŽIO 26 D. Čiurlonio ansamblio 35 m. sukakties koncertas.

BALANDŽIO 27 D. Vysk. Valančiaus mokyklos 25 metų sukaktis.

GEGUŽES 3-4 D. Ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽES 11 D. Motinos diena. Ruošia Žalgirio šaulių kuopos moterų sekcija.

GEGUŽES 16-18 D. Lituanistinio instituto suvažiavimas.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

Poetė Birutė Pukelevičiūtė tarp Clevelando Aukšt. Lituanistikos kursų studentų. V. Bacevičiaus nuotr

T. Palubinskas įteikia dovanas literatūros vakaro programos išpildytojams: choro dirigentui R. Obaliui, pianistei D. Staškevičiūtei ir poetei B. Pukelevičiūtei.

V. Bacevičiaus nuotrauka

\$250 iki \$5000 duodamos šios dovanos: įvairūs Corning Ware indai arba RCA spalvota televizija. Suklesnis paaiškinimas apie dovanas yra skelbime.

Superior Savings už \$1000 taupymo pažymėjimus dabar moka 7¼% palūkanų. Taip pat kiekviena taupymo sąskaita yra apdrausta iki \$40,000.

• **The West Philharmonic orchestra**, vad. Janos Kiss, 44094. Tel. 943-0910.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

**RCA 17" Color TV
for Certificates of Deposit**

Limited
offer while
supply
lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES.
Penalty is imposed for early withdrawals.

**Open a new account or add to your present
Savings Account and get 5¼% daily interest PLUS...**

Corning Ware 9-inch Pie Plate
for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet
Susan for
a deposit
of \$500
or more.

Corning Ware Petite
Fours Set for a deposit
of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7¼% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

simuoju ministeriu pirminku, bet taip pat buvo apklausinėjamas ir pagrindinių dienraščių reporterių. "The Canberra Times" reporteriui inž. Br. Nainys teisingai pareiškė: "Jūsų ministeris pirmininkas pardavė Pabaltijo valstybių žmones už būsimą jo gražų priėmimą Maskvoje ir už prekybą grūdais bei mėsa... Tai labai primena tuos laikus, kai vergai būdavo pardavinėjami už pinigus... Tik šiuo atveju pinigai pakeisti maisto gėrybėmis..." Iš šio žygio matome, ka LB žmonių politiniai žygiai nėra kenksmingi, bet kartais ir labai efektingi.

• **SKAITYTOJAMS** žinoma, kad neseniai laisvuosius Vakarus pasiekė buvęs Kauno dramos teatro režisierius Jonas Jurašas su žmona Aušra Marija. Balfo centro valdybos pirm. M. Rudienė jau sudarė dokumentus Jurašams atvykti į JAV. Kadangi J. Jurašas yra neeilinis teatro žmogus, tikimasi, kad atvykęs į Chicago jis vėl galės atgaivinti merdėjantį lietuvių teatrą ir gal net pastatyti vieną kitą tų veikalių, kurių neleidė pastatyti sovietinė cenzūra okup. Lietuvoje. Rež. J. Jurašo meninei veiklai remti Chicagoje sudarytas specialus komitetas: pirm. dr. J. Valaitis, vicepirmininkai K. Bradūnas ir J. Kelečius, sekretorė D. Sruogaitė-Bylaitienė, išdininė Z. Kevalaitytė-Visockienė ir nariai Alg. Dikinis, P. Petrutis, dr. G. Balukas, dr. A. Razma, A. Kairys, A. Valeška, Vl. Būtėnas. Galimas dalykas, kad komitetas ateityje bus dar plėstas. Pirmasis komiteto uždavinys surinkti bent 10,000 dol., kad Jurašai, atvykę į Chicago, būtų atpalaiduoti nuo bent kokio kito darbo, o atsidėtų tik teatrui. Įdomų telefoninį pokalbį su rež. J. Jurašu šiomis dienomis perdavė Margočio radijas. Iš pokalbio paašškėjo, kad rež. J. Jurašas labai nori atsidėti teatriniam darbui laisvėje gyvenančių lietuvių tarpe.

BOSTON

• **Bostono kultūrinių subatvakarių komisija**, susidedanti iš pirm. E. Cibo, narių J. Bakšio, A. Griauzdės, J. Lendraičio, Norkūnienės ir O. Vilėniskienės, sausio 18 d. turėjo Tautinės S-gos namuose pirmąjį subatvakarių, kuriame buvo pristatytos visuomenei dvi naujos knygos "Steponas Kolupaila" (pristatė dr. J. Gimbutas) ir Prezidento A. Smetonos kalbų ir raštų "Pasakyta parašyta II tomas" (pristatė V. Rastenis).

Po programos sekė tradicinė kavutė, kurios metu buvo pasveikinti Keleivio redaktorius J. Sonda, dr. J. Gimbutas ir V. Rastenis šventę tą savaitę gimtadienius.

• **Žurnalas SĖJA** gaunamas Chicagoje — Marginiuose, Paramoj, Vaznelių prekyboj ir Sėjos administracijoj — J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Los Angeles lietuviai atsisveikino
su Vanda Mažeikiene

A.A. Vanda Mažeikienė.

Vanda Mažeikienė mirė vasario 3 d. Sunki jos liga ir mirtis sukrėtė Los Angeles lietuvių koloniją. Velionė buvo pačiame amžiaus brandume. Beveik kiekvienoje lietuvių organizacijoje ji buvo jėga ir veikėja.

Žemiškieji jos palaikai buvo pašarvoti Forest Lawn koplyčioje, kur jos karstas skendėjo gėlėse. Vainikų kaspinoose – daugelio organizacijų pavadinimai ir atskirų šeimų vardai. Į laidu tuves atskrido giminių iš Chicago. Liko giminių Lietuvoje ir Lenkijoje.

Vasario 6 d. 7:30 vakare Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje buvo rožinis. Turiningą pamokslą pasakė kun. dr. Algirdas Alšauskas. Atsilankė Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Bielskis ir p. Bielskienė. Bažnyčia buvo pilna žmonių.

Vasario 7 d. 9 val. ryte Švento Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje atlaikytos gedulingos pamaldos, po kurių karstas išlydėtas į kapus. Gražų pamokslą pasakė kun. Vytautas Palubinskas. Per rožinį giedojo

komp. B. Budriūno vedamas choras. Rožinyje ir per gedulingas mišias solo giedojo mezzosopranas Janina Čekanauskienė.

Prie karsto budėjo uniformuoti Neo-Lithuania korporantai. Grabnešiais ir garbės palyda buvo: inž. V. Čekanauskas, J. Petronis, R. Mulokas, B. Dūda, R. Vitkienė, R. Mockutė, V. Ruokytė, S. Petravičius, B. Naušėda, H. Kmitas ir Ed. Balceris.

Atsisveikinti su velione ir palydėti ją į kapus suėjo per 400 asmenų, apgailinčių jos per ankstyvą pasitraukimą iš gyvųjų tarpo. Apie šimtą automobilių lydėjo karstą į kapus.

Garsiose Forest Lawn kapinėse, jaučioje aikštėje tarp milžiniškų medžių įvyko išpūdingas visuomenės atsisveikinimas su velione. Maldas sukalbėjo ir nuoširdų žodį tarė kun. Vytautas Palubinskas.

Atsisveikinimo ceremoniją pravedė neolituonas Ed. Balceris. Jis pasakė šiltą žodį, pareiškė užuojautą velionės vyrui inž. A. Mažeikai ir šeimai bei giminėms. Po jo kalbėjo: ALT LA skyriaus pirmininkas inž. Vytautas Čekanauskas, LB LA skyriaus pirma. Ona Razutienė, Vilties draugijos vardu – dr. Petras Pamataitis, Dirvos vardu – rašytojas Jurgis Gliada, Birutinių draugijos vardu – pirm. Ema Dovydaitytė, Skautų židinio vardu pirm. Juozas Pažėra, LA Tautinių namų vardu agronomas Bronius Dūda, žurnalistų skyriaus vardu prof. Jonas Kuprionis, SLA ir Lietuviškos radijo valandos vardu Vladas Šimoliūnas, Ramovėnų vardu teisininkas Stasys Paltus, ALTS LA skyriaus vardu vicepirmininkas Jonas Petronis ir Korp. Neo-Lithuania vardu pirmininkas architektas Rimas Mulokas.

Nuo karsto buvo nuimta velionės Neo-Lithuania korporacijos kopuraitė ir įteikta, kartu su korporacijos kaspinu, inž. Antanui Mažeikai.

Visi kalbėtojai reikė skaudų gailės dėl ankstyvos ir dramatiškos velionės Vandos mirties. Lietuvių kolonija neteko vienos iš veikliausių savo narių, kuri dirbo daugybėje organizacijų atsakingose ir vadovaujamose pareigose. Ji buvo lietuvių kolonijos ambasadorė dėl lietuviško reikalo kitautėjų tarpe. Ji buvo didelė tolerantė ir, kartu, kietų principų asmenybė.

Velionė suskubo visur, kur buvo reikalinga talka. Ji buvo ideali patriotė, sumani organizatorė. Savo neišsemiamą energiją ji stūmė veiklą, guodė veikloje pavargusius, ištikinę sugrįžti veiklon atkritusius. Ji dirbo, kada reikia, ir papsčiausius renginių darbus, neskaitydama laiko ir nuovargio.

Nenuostabu – visi kalbėtojai akcentavo, kad velionė paliko gyviesiems didžiulį savo dvasios paminklą, testamentą, patriotizmo, pasiaukojimo ir atsidavimo visuomeniniam darbui ir lietuviškam reikalui pavyzdį.

Vanda Mažeikienė išėjo, pagal laidotuvių apeigų tekstą, į mirties šešėlių slėnį. Ji mirė tada, kada ji buvo taip reikalinga šeimai ir visuomenei. Iš mirties šešėlių slėnio nesugrįš jos žemiškas kūnas, bet jos darbų pavyzdys, kur tiek energijos ir optimizmo, neišblės ir liks gyventi su gyvaisiais.

Atsisveikinimas su velione jaučioje aikštėje prie didžiulių medžių, esant karstui padengtam gėlėmis, baigtas visų giedama "Marija, Marija" giesme ir Lietuvos himnu.

Gedulingiems pusryčiams visi atsisveikinimo dalyviai ir palydovai buvo pakviesti į Tautinius Namus. Čia inž. Antanas Mažeika, savo ir šeimos vardu, susirinkusiems padėkojo už a.a. Vandai pareikštą meilę ir pagarbą. (k)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Vyrų oktetas, išpildęs Dirvos baliuje programą. Stovi iš kairės: V. Aukštuolis, A. Skudra, Z. Moliejus, A. Moliejus, K. Domarkas, V. Vailionis ir G. Brazaitis. Prie pianino muz. A. Giedraitis.

K. Pocius nuotrauka

• SAUSIO mėnesio gausių balių sezoną Chicagoje užbaigė Dirvos bičiuliai, šeštadienio, vasario 1 d. vakare susirinkę į Tautiniuose namuose ruoštą vakarą-balių Dirvai paremti. Vilties draugijos pirm. K. Pocius žodžiu, vakaras-balius davęs netoli 1,000 dol. pelno. Tai buvo tikrai maloni šventė savam laikraščiui paremti. Prieš ruošiantis vykti į balių, kur buvęs nebuvo prisistatę prekybininkas ir didelis lietuvių draugas N. Bursteinas su namaža dėže rankose. Tai esanti jo dovana Dirvai ir prašė tą dovana perduoti K. Pociui, kad jis nusiųstų į Clevelandą, nes pats į balių vėluosias. Įdomia, nors gal ir kiek provinciška skambanti balius programą pravedė jauniosios kartos atstovė, Pedagoginio lit. instituto auklėtinė Vilija Kerelytė, Tautinės S-gos Chicago skyriaus pirm. P. Bučiui tarus įvadinį žodį. V. Kerelytė gražiais, šiltais žodžiais prisiminė 60 metų gyvuojančią Dirvą, pabrėždama, kad spausdintas žodis kartais yra aštrus kaip kardas, kartais šviesos ir vilties spindulėlis žmonėms. Plačiau pacitavo B. Sruogos tikrai prasmingus posmus. Meninę balius programą atliko East Chicago atstovai: sol. N. Aukštuolienė ir vyrų oktetas, vadovaujamas muz. A. Giedraičio ir globojamas East Chicago LB apyl. pirm. K. Pocius.

Vyrų okteto dainos, išskyrus nostalgijos kupiną ir klausytojų labai mėgiamą "Arą", buvo parinktos senesnės, daugumoje dainuotos Lietuvos kariuomenės karių, todėl linksmame baliuje jos gal nespinduliavo mūsų dienų nuotaikomis. Toks repertuaras labai tinkamas minėjimams, bet ne linksmiems baliams. East Chicago vyrų oktetas neblogai susidainavęs, turi gerų balsų, bet dėl modernesnio šių dienų repertuaro turėtų susirūpinti. Kitą nuotaiką publikoje prikėlė sol. N. Aukštuolienė padainavusi baliu akimirkoms tikrai pritaikintus kūrinius. Pats įdomiausias buvo meninės dalies finalas, kai sol. N. Aukštuolienė su vyrų oktetu padainavo Vilijos partiją iš operetės Linksmoji našlė. Meninę dalį klasiškai užbaigė V. Kerelytė, padėklamavusi neseniai okup. Lietuvoje mirusio poeto K. Inčiūros eilėraštį "Tėviškė", parašytą dar nepriklausomybės laikais ir patekusį į antologijas bei literatūros vadovėlius.

Studentė Vilija Kerelytė, gražiai pravedusi Dirvos balius Chicagoje programą.

K. Pocius nuotrauka

• MIELAS ir džiaugsmu atautas buvo Vilties draugijos pirm. K. Pocius už-

baigiamasis žodis. Pristatęs kitus du salėje esančius Vilties draugijos valdybos narius, T. Blinstrubą ir A. Juodvalkį, K. Pocius nebe reikalo džiaugėsi, kad Dirva turi nemažai rėmėjų bei bičiulių Chicagoje. Štai ir programą atlikęs vyrų oktetas su sol. N. Aukštuoliene neįima jokio honoraro, o LB Brighton Parko apyl. valdyba net specialiai atsiuntė 75 dol. auką. Pasidžiaugė, kad šį balių rengiant daug pasidarbavo Tautinės S-gos Chicago, Cicero ir East Chicago skyriai. Kiek vėliau dar buvo paskelbti nauji Dirvos prenumeratoriai, o taip pat pristatyti nauji nariai, įstoje į Tautinę Sąjungą. Šokiams grojo jaunimo orkestras Vytis, o į balių labai pavėluotai atvykęs linksminas dr. Dargis ji pratesė net iki paryčių su šmagiomis dainomis ir pokalbiais. Loterijos metu laimė nusišypsojo Dirvos rėmėjui N. Bursteinui. Jis laimėjo K. Pocius skirtą dovaną – gražiai įremtą nepriklausomos Lietuvos 10 litų monetą. "Aš jokio suvenyro iš nepriklausomos Lietuvos laiku savo namuose neturėjau, dabar štai netikėtai laimėjau ir labai gerbsiu šią dovaną", pasakojo N. Bursteinas. Kas laimėjo dailininkų A. Petrikonio ir Vl. Vaitiekūno paveikslus bei kitas dovanas ir apamai smulkiau balius nuotakas aprašys A. Juodvalkis. Tuo tarpu man Dirvos skaitytojų bei rėmėjų šeima tą vakarą paliko prisimintinus įspūdžius.

• TIK KĄ gavau Australijos sostinės Canberos dienraščio "The Canberra Time" š. m. sausio 7 d. numerį, kur pirmame puslapyje įdėta pagrindinė antrašė "Australia 'sold Balts into slavery'" ir puslapyje dominuojantį PLB pirm. inž. Br. Nainio nuotrauką. Žaizda, padaryta dabartinės Australijos vyriausybės pripažinus de jure Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją, iš naujo atverta praėjusių Kalėdų proga į Australiją su specialia lietuvių ekskursija nuvykus PLB pirm. Br. Nainiui. Kaip žinome, jis ne tik kad susitiko ir pusvalandį kalbėjosi su Australijos opozicijos lyderiu ir, gal būt, bū-

(Nukelta į 7 psl.)

Veikliai visuomenininkei

A. + A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

iškeliavus amžinybėn, skausmo prislėgtus vyrą LB Tarybos narį ANTANĄ, dukrą ILMARĄ ir sūnų TOMĄ užjaučiame ir drauge liūdime

LB Vakarų Apygardos
Valdyba

A. A.

VANDAI MAŽEIKIENEI

mirus, vyrą ANTANĄ, dukterį ILMARĄ, sūnų TOMĄ ir gimines širdingai užjaučiame ir kartu liūdime

D.L.K. Birutės Draugijos
Los Angeles Skyrius

Dirvos balius loteriją gyvai pravedusi p. Valiukienė (dešinėje prie mikrofono), vidury sol. N. Aukštuolienė, laimėjusi dail. A. Petrikonio padovanotą paveikslą, Z. Moliejus, ištraukęs laimingą bilietą ir V. Lenkevičienė su laimės krepšiu.

K. Pocius nuotrauka